ЗАХОДНЕБЕЛАРУСКАЯ ГРАМАДЗКА-ПАЛІТЫЧНАЯ ГАЗЕТА ЗАСНАВАНА Ў 1920 г.

ПАГОНЯ

№ 48 (147) 22 - 28 сьнежня 1995 г. Кошт 600 рублёў

СЬВЕТЛАГА РАСТВА І ШЧАСЬЛІВАГА НОВАГА ГОДУ!

Узлюбленыя ў Хрысьце Пане - Браты і Сёстры!

Сьвяты Божага Нараджэньня належаць да сьвятаў, якія асабліва перажывае кожная хрысьціянская сям'я. Гэта сьвята поўнае радасьці і надзеі. Крыніцаю гэтай радасьці ёсьць праўда пра любоў Бога да людзей, якая аб'явілася ў тым, што Сын Божы - для нашага збаўленьня -стаў чалавекам, нарадзіўся ў Віфлееме, быў пакладзены ў жолаб, каб ніхто не сумняваўся ў тым, што для яго нарадзіўся Збавіцель, што чалавек, хоць бы і быў найубожайшы, хоць бы і быў найбольш нягодны і грэшны - Бог яго любіць, і што чалавек можа прыйсьці да жолаба і аддаць яму паклон - як тыя пастухі ў Віфлееме, ці Мудрацы з Далёкага Усходу.

Згодна з хрысьцінскім звычаем, у Вігілійны вечар ламаемся аплаткам. Ламаньне аплатка - гэта знак сяброўства, узаемнай любові і адзінства. Таму, калі мы ламаемся хлебам - аплаткам - мы прабачаем адзін другому крыўды, віну, выказваем нашу падзяку і добразычлівасьць, каб такім чынам падрыхтаваць нашы сэрцы на прыход Пана Езуса ў часе сьвятой імшы - ці апоўначы, у часе «Пастэркі», ці таксама на працягу дня.

Гэты белы хлеб паказвае нам другі Хлеб, якім зьяўляецца Найсьвяцейшая Гостыя - Эўхарыстыя. Пад постацьцю Хлеба - у часе сьвятой імшы - Езус Хрыстус дае нам сябе, адорвае нас сваёй любоўю, дае нам здольнасьць да праўдзівай і ахвярнай любові другога чалавека - у сям'і, у школе і працы.

Усім людзям добрай волі складаю з глыбіні сэрца пажаданьні: жадаю многа Божых ласкаў, здароўя, магчымасьці працы, узаемнага зразуменьня і зычлівасьці, любові і згоды ў сем'ях. Дарагім хворым і адзінокім -жадаю палёгкі ў цярпеньні, хуткага выздараўленьня, каб знайшліся зычлівыя людзі і пасьлашалі з добрым словам суцяшэньня і з дапамогаю.

Няхай нас усіх мае ў апецы Божае Дзіця і нам бласлаўляе, а таксама вядзе ў Новы 1996 год, які нам дае Пан Бог.

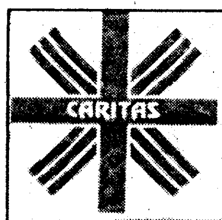
Ад сэрца Усіх Вас Бласлаўляю

Аляксандр КАШКЕВІЧ,
Гарадзенскі Біскуп.

БІСКУП КАШКЕВІЧ АСЬВЯЦІЎ НОВЫЯ ПАМЯШКАНЬНІ «КАРЫТАС»

Напярэдадні Нараджэньня Хрыстова, 19 сьнежня, біскуп і гарадзенскі ардынарый Аляксандар Кашкевіч асьвяціў пункт выдачы гуманітарнай дапамогі і аптэчны пункт «Карытас».

Гэтая дабрачынная каталіцкая арганізацыя дзейнічае афіцыйна ў Горадні з сакавіка 1994 года, хоць практычная дабрачынная дзейнасьць распачалася значна раней. Толькі гуманітарнай дапамогі медычнага прызначэньня з 1990 па 1994 год было атрымана, і размеркавана на суму 6 мільёнаў 515 тысячаў нямецкіх марак. У першай палове гэтага года на адрас «Карытас» у Горадні прыйшлі дзевяць машын з гуманітарнай дапамогай з Нямеччыны, Францыі і Польшчы на суму каля 300 тысячаў дойчмарак.

За апошнія чатыры гады на лячэньне ў Нямеччыну было адпраўлена 240 дзяцей.

Адчувальную дапамогу з боку «Карытас» атрымалі гарадзенскае аддзяленьне Таварыства «Дзеці ў бядзе», Асацыяцыя «Вера» (аб'яднаўае дзяцей-інвалідаў), абласное аб'яднаньне «Дзіцячы дыябет», шматдзетныя сем'і, дамы-інтарнаты ў Васілішках, Навагрудку, Дамы Дзіцяці ў Любчы, Горадні. Сьпіс гэтых установаў і арганізацый мог бы заняць добрую палову газетнай старонкі.

Летам гэтага года «Карытас» у Горадні адчыніла філію ў мястэчку Гудагай на Астравеччыне.

19 сьнежня ўбачыў сьвет і першы нумар квартальніка «Misericordia» («Міласэрнасьць»), які выдаецца на польскай і расейскай мовах. Хочацца спадзявацца, што і беларускае слова ў хуткім часе знойдзе сваё месца на старонках выданьня. Нават з таго пункту гледжаньня, што колькасьць Беларусаў на Гарадзеншчыне ў шмат разоў перавышае колькасьць расейцаў. А пакуль ад імя рэдакцыі «Пагоні» зычым ксяндзу дырэктару «Карытас» у Горадні Антону Дземанку, усім яго супрацоўнікам вясёлых сьвятаў, моцнага здароўя і плёну ў пачэснай дабрачыннай справе.

Вітаўт РУДНІК.

ТАЯМНІЦА НАРАДЖЭНЬНЯ ХРЫСТА

Прывабнае гэта пачуцьцё - таямніца. Яно нібы прываражвае нас сваім подыхам, які мы так абвострана адчуваем і ад якога ня можам перавесьці дух, імкнемся зарузмець яго розумам і ня здольны спазнаць яго.

У сьвеце шмат патаемнага, але таямніцай з таямніц застаецца для нас цуд жыцьця. І асабліва яго пачатак, які інакш чым Дарам Божым цяжка назваць. Можа таму мы так узрушана ўспрымаем нараджэньне новага чалавека. Можа таму і Госпад Бог, каб стаць больш зразумелым і блізкім да нас, увасобіўся праз Сьв. Дзеву Марыю ў Дзіцятцы Ісусе.

Такому настрою спрыяе надыходзячы час - час Раства Хрыстова. Ва ўсе часы ён натхняў на духоўнае ачышчэньне, а творцаў - на стварэньне помнікаў мастацтва. Сьвятое сямейства і яслі, Віфліемская зорка і Слава Нябесных Сілаў, пакланеньне Дзіцятцы-Збаўцы пастухоў і магаў -усё гэта не звычайны аповяд, а сімвалы і Божы наказ людзям, каб жылі паміж сабой у згодзе і суладдзі, каб не разменьваліся на дробязі, а думалі аб вечным.

Такія менавіта думкі ўзьнікаюць ад назіраньня евангельскіх сцэн, што адлюстраваліся на старых гравюрах XVII - XIX ст., выкананых па вядомых творах майстроў італьянскага Адраджэньня і барока. Сцэны гэтыя спакойныя ў сваёй велічнасьці, на іх няма экзальтаванасьці. Яны даюць прыклад сямейных адносінаў - пашаны да бацькоў, увагі да бліжняга, дабрыні і ўзаемападтрымкі. Яны як бы падказваюць нам: будзе суладдзе ў сям'і - будзе мір і згода ў грамадзтве.

Пагадзіцца з гэтым ці зрабіць высновы з асабістага вопыту - справа кожнага, каму пашчасьціць наведаць новую выставу ў гарадзенскім музеі гісторыі рэлігіі. Афармленая мастаком Уладзімірам Фаменкам, яна сьпецыяльна прысьвечана і прымеркавана да сьвята Раства Хрыстова, якое кожны год 25 сьнежня адзначаюць усе хрысьціяне сьвету. Гэта адно з самых сьветлых хрысьціянскіх сьвятаў, якое сімвалізуе нараджэньне Збаўцы, які сваім зьяўненьнем азарыў тых, што знаходзіліся ў цемры няведаньня, умацаваў слабых і сумняваючыхся, явіўся людзям, каб дапамагчы ім на шляху спакусы. Але цуд гэты - не дзеля зьдзіўленьня яўлены нам, а дзеля ўдасканаленьня, каб у сэрцы нашым і думках на працягу ўсяго жыцьця нараджалася Слова Божае. І тады ўжо ня толькі мы атрымліваем Ласку Божую, але і самі аддаем Богу веру сваё і справы добрыя, мір і згоду, надзею і любоў да айчыны.

Хвала ў вышынях Богу, а на зямлі супакой людзям добрай волі!

Ігар ГАНЧАРУК,
вядучы навуковы супрацоўнік музея гісторыі рэлігіі.

Дарагія браты і сёстры ў Хрысьце, людзі добрай волі!

Сардэчна вітаю вас з найвялікшым Сьвятам Раства Хрыстова і шчыра жадаю правесьці яго з карысьцю для душы і цела.

Раство Хрыста - лёсаносная дата ў гісторыі чалавецтва. Праклён і сьмерць уладарылі над людзьмі да прышэсьця ў сьвет сына Божага. Па сьведчаньнях сучасьнікаў перад зьяўленьнем у сьвет Хрыста, панавалі паўсюль зайздрасьць, сквапнасьць, ганарлівасьць, мана, ашуканства, распуста, нянавісьць да бліжняга і адчай уласнымі сіламі выбавіцца ад розгнага кшталту зла. Жыцьцё здавалася невыносным. І тады лепшыя людзі знайшлі выйсьце з маральнага тупіка, зразумеўшы, што толькі Бог можа ўратаваць чалавека, калі сыйдзе з неба на зямлю.

Раство Хрыста і зьявілася той надзеяй, што прынесла спакутаванаму чалавецтву душэўнае разьняволеньне ад зла, дзякуючы выбаўленчай ахвяры Хрыста і яго позве да пакаяньня за грахоўнае жыцьцё. Абноўленыя ўведамленьнем выбаўленьня, катарсісам і малітвай, людзі здабылі сілы да маральнага адраджэньня, а значыць і да паляпшэньня зносінаў між людзьмі.

Зараз мы зноў перажываем цяжкія часіны і адна з галоўных прычынаў таго - страта многімі веры ў Бога, і як следства - духоўны крызіс, занепад грамадзтва. Хрыста выгналі з дзяржаўных установаў. Адказныя рашэньні прымаюцца без малітвы і веры: Многія ахрышчаныя не зьяўляюцца практыкуючымі хрысьціянамі і жывуць, як няверуючыя.

Ня трэба забывацца, што ўсе няўдачы нашага жыцьця - гэта яго крытыка за адыход ад усталяваных Богам законаў.

Яшчэ раз віншую са Сьвятам Раства Хрыстова і для ўсіх людзей добрай волі прашу Божага бласлаўленьня.

айцец Віктар ДАНІЛАЎ,
настаяцель грэка-каталіцкай суполкі ў Горадні.

НА КАЛЯДКІ - У МУЗЕЙ!

Калі набліжаецца якое-небудзь вялікае хрысьціянскае сьвята, а вы ня ведаеце, як яго лепш адзначыць, куды схадзіць у госьці - не сумуйце! Сьмела накіроўвайце свой шлях у музей гісторыі рэлігіі, дзе сьвяткаваньні Вялікадня, Дзядоў ці Божага нараджэньня сталі ўжо сапраўды добрай традыцыяй.

Ня сталі выключэньнем і сёлетнія Каляды.

Ужо сёньня, а 15-й гадзіне дзьверы музея гасьцінна расчыняцца для дзяцей, якіх чакае казачнае спатканьне з героямі «Батлейкі» са славутага Міра ды вясёлыя сьпевы ды скокі вядомых «Дударыкаў» Яўгена Петрашэвіча.

А заўтра, а 17-й гадзіне, гольцы музея змогуць убачыць «Калядны шчодры вечар» у выкананьні артыстаў Жыдамлянскага дома культуры (кіраўнік Тэрэза Адамовіч), мірскую «Батлейку» (мастацкі кіраўнік Галіна Жаровіна) ды калядную праграму «Гэй, Каляда, Каляддзіца!» вучылішча мастацтваў (рэжысёр Аліна Буйко).

Вясёлых сьвятаў!

Вітаўт РУДНІК.

ЗАПРАШАЮЦЦА ЎДЗЕЛЬНІКІ БЕЛАРУСКАГА АДРАДЖЭНЬНЯ

Фонд і хор «Бацькаўшчына», Таварыства беларускай мовы імя Францыска Скарыны, Гарадзенскі клуб «Паходня» арганізуюць сьвяткаваньне традыцыйных Каляд!

Сьвяткаваньне адбудзецца ў ЛЯЛЕЧНЫМ ТЭАТРЫ 25 СЬНЕЖНЯ, пачатак а 13-й гадзіне.

Запрашаюцца ўсе, хто хоць чым-небудзь далучыўся да беларускага адраджэньня. Просім прыходзіць сем'ямі. Пажадана падрыхтаваць байку, верш ці сцэнку. Настрой урачысты. Буфет забясьпечвае кафэ «Батлейка».

ПАЛІТЫЧНАЯ СЦЭНА

ТОЙ, ХТО НЯ ЎМЕЕ ПРАЙГРАВАЦЬ - НІКОЛІ НЯ ВЫЙГРАЕ!

16 сьнежня 1995 года ў Менску адбыўся чарговы Сойм Беларускага Народнага Фронту «Адраджэньне». Гэта быў першы Сойм пасьля паўторных выбараў. Ён падвёў вынікі перадвыбарчай барацьбы і саміх выбараў. У Вярхоўны Савет новага скліканьня ня трапіў ніводзін прадстаўнік БНФ. Старшыня БНФ Зянон Пазьняк зьвязаў гэта акрамя іншых прычын і з абсурднасьцю нашай выбарчай сістэмы. Зараз Фронт у шэрагу рэгіёнаў набірае да 40% галасоў, але пры такой выбарчай сістэме ён можа набіраць і 49,9% і не правесьці ніводнага кандыдата.

Гаворачы пра наступствы пасьлявыбарчай сітуацыі, Зянон Пазьняк як адмоўны бок адзначыў, што ў гэтых умовах будзе памяншацца вядомасьць БНФ, Фронт будзе прыцягваць менш увагі, мы зможам даносіць да насельніцтва менш інфармацыі, чакаецца памяншэньне ўплыву БНФ на насельніцтва.

Са станоўчага ў гэтай сітуацыі Зянон Пазьняк адзначыў, што са зьнікненьнем Фронту з парламанту зьнікае і вобраз ворага, уся адказнасьць кладзецца на камуністычнага прэзідэнта і камуністычны парламант.

Нельга не адзначыць узросшы інтэлектуальны ўзровень Сойму. Дапрыкладу, на працягу 10 хвілін на трыбуну падымаліся тры дактары навук: доктар біялогіі Ружа Ганчарова, доктар гістарычных навук Анатоль Грыцкевіч, доктар медычных навук Алесь Астроўскі.

Сойм разгледзеў «Палажэньне пра Маладзёжную Арганізацыю Партыі БНФ», прыняў вызначэньне аб справаздачнай кампаніі ў Беларускім Народным Фроньце. Так вызначана для ўсіх арганізацыяў БНФ у сьнежні правесьці справаздачныя сходы суполак, у студзені - раённыя канферэнцыі, у лютым - рэгіянальныя канферэнцыі, у сакавіку адбудзецца Нацыянальная канферэнцыя Беларускага Народнага Фронту «Адраджэньне». У ходзе кампаніі павінна адбыцца рэвізія складу і дзейнасьць усіх арганізацый БНФ «Адраджэньне» і Партыі БНФ.

Станіслаў СУДНІК.

ПАВЕДАМЛЕНЬНЕ
Сойму Беларускага Народнага Фронту «Адраджэньне»

У выніку 2-га туру выбараў сфармаваны Вярхоўны Савет краіны. Гэта сьведчыць пра паступовае аслабленьне ўплыву прэзідэнцкай прапаганды на масавую сьвядомасьць нашага грамадзтва. Сама наяўнасьць Вярхоўнага Савету можа паслужыць перашкодай на шляху спаўзаньня Беларусі да дыктатуры.

Большасьць у новым Вярхоўным Савеце складаюць прадстаўнікі наменклатуры і камуністычных сілаў. Гэта прадвызначае далейшыя цяжкасьці ў руху Беларусі па шляху эканамічных і палітычных рэформаў і далучэньня яе да цывілізаванага сусьветнага супольніцтва. Але непазьбежная барацьба паміж левым прамаскоўскім прэзідэнтам, з аднаго боку, і левай парламанцкай бальшынёй, з другога боку, стварае для незалежніцкіх дэмакратычных сілаў спрыяльную магчымасьць вярнуць сабе палітычную ініцыятыву.

БНФ пакуль што не здабыў дэпутацкіх мандатаў у новым Вярхоўным Савеце. Аднак прадстаўнікі Народнага Фронту, насуперак шалёнай антыфронтаўскай і антыбеларускай прапагандзе, па шэрагу акругах здабылі лепшыя вынікі, чым на веснавых выбарах. Гэта сьведчыць пра пэўны пералом у стаўленьні да Народнага Фронту і ідэяў, якія ён вызнае. Многім кандыдатам ад БНФ да перамогі не хапіла яўкі літаральна некалькіх дзесяткаў выбаршчыкаў. Пры іншай, набліжанай да эўрапейскіх узораў, сістэме галасаваньня (часткова прапарцыйныя выбары ці адсутнасьць абавязковай квоты яўкі выбаршчыкаў) тыя, хто галасаваў за Народны Фронт, мелі б сваіх дэпутатаў.

Сёньня ж узважаная і адказная пазіцыя БНФ, які саступіў некаторыя выбарчыя акругі прадстаўнікам ліберальнай дэмакратыі, паспрыяла таму, што ў новым Вярхоўным Савеце былі абраныя прадстаўнікі гэтай палітычнай сілы. І мы спадзяемся, што яны паспрабуюць узяць на сябе цяжкую і адказную місію наданьня воргану заканадаўчай улады канструктыўнай энэргіі ў правядзеньні рэформаў і будуць процістаяць спробам абмежаваць дэмакратычныя свабоды і суверэнітэт краіны.

Мы лічым мэтазгодным заклікаць усіх дэпутатаў, незалежна ад іх партыйнай прыналежнасьці і палітычных сімпатыяў, у штодзённай парламанцкай дзейнасьці адстойваць незалежнасьць Беларусі і асноўныя нацыянальна-культурныя каштоўнасьці, якія апынуліся пад пагрозай зьнішчэньня ў выніку мэтанакіраванай палітыкі прэзідэнта Лукашэнкі. Гэта перш за ўсё беларуская мова, беларуская школа, беларуская культура.

БНФ усьведамляе, што ў новай сітуацыі ён застаўся асноўнай палітычнаю і грамадзкай сілай, на чыіх сьцягах - лозунгі беларускага адраджэньня, нацыянальнай сьвядомасьці, арыентацыі на спрадвечныя маральныя каштоўнасьці нашага народу. Адпаведна гэтаму Народны Фронт будзе выпрацоўваць сваю палітычную стратэгію і тактыку штодзённай дзейнасьці.

ЧАМУ ЗНОЎ НЕ АДБЫЛІСЯ ВЫБАРЫ?
(НАТАТКІ МЕДЫКА)

Ты лучше голодай, чем что попало ешь. Амар Хаям

У апошні час палітолагі ўсіх краін прыйшлі да высновы, што грамадзтва нагадвае жывы арганізм. Наша гарадзенскае грамадзтва таксама. У яго, як і ва ўсяго жывога, ёсьць мозг, мускулы і ўсё іншае. Калі разглядаць мозг, то патрэбна быць (барані Божа!) псіхіятрам. А вось нашу выбарчую сістэму можна параўнаць са страўна-кішэчным ворганам.

Нагадаем, чым кармілі грамадзтва ў савецкі час? Аднолькавай стравай пад назвай «непарушны блок камуністаў і беспартыйных». І наш грамадзкі страўнік так прызвычаіўся да гэтага варыва, што нават сапсаваную ўшчэнт страву прымаў на «ура». Некаторыя нават спакушаліся на страву «сучаснае пакаленьне савецкіх людзей будзе жыць пры камунізме» пад салодкім соусам.

Як працавала сістэма, які прадукт з гэтага атрымліваўся - вы ўсе добра ведаеце. Да гэтага часу адмыцца ад гэтага прадукту немагчыма. А, як кажуць у рэкламе, які пах! І вось, пяць гадоў таму, прапанавалі нашаму грамадзтву зусім іншыя стравы. І якія цікавыя! Камуніст, які ад сваёй партыі адмовіўся; дэмакрат, які гучна крычыць і ціха бярэ хабар; эколаг, які ня ведае, што такое Чарнобыль; бэнээфавец, які па-беларуску ні вуха, ні рыла; кадэбіст, які ўсё жыцьцё працаваў у КДБ і ўсё жыцьцё быў супраць.

Ну як тут не сапсаваць сабе страваваньне! Але грамадзтва наша праглынула і гэта. І пачаўся такі развал ва ўсіх членах, што яшчэ горш стала. Што ні возьмеш, усё ў заняпадзе.

Прапанавалі нам панацэю ад усіх хвароб. Называецца яна - прэзідэнт. Кажуць, дапаможа лепш, чым аптэка і міліцыя разам.

Глядзім - яшчэ горш стала. Зараз ужо грамадзтва разважае, выжыве яно, ці не.

А тут тэрмін падыйшоў. Зноў трэба нешта прымаць. А выбар той самы. Ну, тыя, якія ўжо прывыклі да камуністычных страваў, праглынулі і зараз. А астатняя - большасьць - кажуць: «Можа лепш галадаць?» Вось адсюль і вынікі выбараў.

Што я прапаную як медык? Па-першае, трэба добра пачысьціць страўнік. Для гэтага трэба галадаць і, прабачайце, прыняць слабіцельнае. Але гэта ўжо дае нам шаноўны прэзідэнт. Акрамя гэтага, ён яшчэ вызваў ташнату - мабыць, для лячэньня. Па-другое, трэба пільна сачыць, што нам прапануюць. І выбіраць толькі дабраякасных кандыдатаў. Асабліва сачыць за чысьцінёй рук. Іх, зразумела.

К.СКЛІФАСОЎСКІ.

ХАЦЕЎ ЯК ЛЕПШ...

Як паведаміла прэс-служба Канстытуцыйнага суда, 11 сьнежня гэты суд прызнаў неадпавядаючымі Канстытуцыі ўказы прэзідэнта аб ліквідацыі раённых Саветаў у гарадах і аб прыкладнай структуры мясцовых адміністрацый, якія меліся пераняць функцыі гэтых Саветаў.

Раённыя Саветы павінны працаваць. Але зрабіць гэтага ня змогуць - выбары дэпутатаў у іх не праводзіліся.

Сваімі ўказамі А.Лукашэнка парушыў права грамадзян абіраць сваіх прадстаўнікоў і быць абранымі ў заканадаўчыя ворганы, наяўнасьць якіх замацаваная ў асноўным законе краіны. Сарваўшы выбары ў раённыя Саветы вялікіх гарадоў, у тым ліку і Горадні, прэзідэнт пакінуў гарадзкое насельніцтва без улады, асабліва, калі ўлічыць той факт, што не ўдалося абраць і гарадзкія Саветы.

Падобна на тое, што ствараючы моцную ўладу, прэзідэнт стварыў сапраўдную анархію.

Віктар ЛЮДВІКОВІЧ.

«ДАЛОЎ ЛУКАШЫЗМ»

«Не Лукашызму», «Лукашызм ня пройдзе», «Далоў Лукашызм», - такімі лозунгамі былі распісаны сьцены, платы, сьцірты будматэрыялаў у Лідзе напярэдадні выбараў. Гарадзкія ўлады займелі шмат клопату, каб пасьціраць і пазамазваць гэтыя «патрыятычныя» надпісы. Шмат аналагічных подпісаў было і на выбарчых бюлетэнях.

Выбарчыя камісіі фіксавалі бюлетэні з антылукашэнкаўскімі подпісамі ў графу «несапраўдныя».

Яраслаў ГРЫНЬКЕВІЧ.

ГОД СТРАТЫ Ў КРАІНЕ ПАРАДОКСАЎ

Алесь Крауцэвіч, *гісторык-медыевіст, археолаг. Аўтар кніг: "Гарады і замкі Беларускага Панямоньня 14-18 ст.", "Гарадзенскі замак" і інш.*

Калі адным выразам акрэсьліць тое, чым быў мінулы год для Беларусі, то яго можна назваць годам страты. Страты людзей (сьмяротнасьць перавышала нараджальнасьць), страты дабрабыту (працягваўся спад вытворчасьці), страты міжнароднага аўтарытэту (невыкананьне падпісанай дамовы аб ліквідацыі зброі і асабліва забойства амерыканскіх пілотаў на паветраным шары). Нарэшце, за мінулы год Беларусь страціла частку сваёй дзяржаўнасьці.

У 1995 г. мы па-ранейшаму жылі ў краіне парадоксаў. Напрыклад, кожную раніцу а 6-й гадзіне прачыналіся пад матыў: «Нас аб'яднала Леніна імя, партыя к шчасьцю вядзе нас ў паход...» Другі парадокс: Беларусь - нейтральная дзяржава - выказала прэтэньзіі на сьвятовае панаваньне, уставіўшы ў свой герб зямную кулю ці інакш кажучы «глобус Беларусі». Як ні дзіўна, у нашай дзяржаве дзейнічаюць афіцыйна зарэгістраваныя палітычныя арганізацыі, якія без усялякага сумневу маюць на мэце ліквідацыю гэтай дзяржавы: ЛДП, «Белая русь», «Саюз афіцэраў», ПКБ, «Народны рух» і т.п. Самае цікавае, што дзяржаўны камітэт бясьпекі ніяк іх не прасьледуе, не разганяе і ўвогуле, вонкава ніяк не рэагуе.

Выклікае зьдзіўленьне таксама, што першая службовая асоба дзяржавы актыўна займалася разбурэньнем дзяржаўнай ідэалогіі, якая яшчэ і не пасьпела як сьлед сфармавацца. Забарона «незалежніцкіх падручнікаў» - яскравейшы таму прыклад.

Поўнай ліквідацыі дзяржавы, як ні дзіўна, успрацівіўся ўсходні сусед, да якога нашае кіраўніцтва так імкнулася далучыцца. Аказалася, Расеі ня надта дарэчы новая губерня. Ёй патрэбны хутчэй пратэктарат, паўдзяржава-марыянетка, якая пры гэтым мае голас у міжнародных арганізацыях. Расеі выгадны перманентны крызіс беларускай дзяржаўнасьці, што яна і будзе рэгулярна арганізоўваць. Другія суседнія народы (як і многія расейцы) успрымаюць Беларусь як «саўковы запаведнік» і імкнуцца ад нас адгарадзіцца. З Летувой мы ня мелі дзяржаўнай мяжы тысячу гадоў, усю нашу гісторыю. Памятаю, студэнтамі езьдзілі з Менску ў Вільню папіць кавы. Зараз туды трапіць цяжэй, чым у Кітай.

Не глытнуўшы як сьлед свабоды, Беларусь атрымала ўдар пад дых. Ганебнейшым і, больш таго, гістарычна злачынным дзеяньнем было прыгнячэньне беларускай мовы. Гэта паставіла першага прэзідэнта Беларусі ў адзін шэраг з расейскім царом Мікалаем І і графам Мураўёвым.

«Апушчэньне» беларускай мовы яшчэ болей паменшыла шанцы на захаваньне ў гістарычнай прасторы этнічнага ўтварэньня пад назовам «беларускі народ». Праз усе стагоддзі страты дзяржаўнасьці аснову гэтай этнічнай агульнасьці захоўвала сялянства, якое заўжды складала большасьць насельніцтва. Пасьля разбурэньня савецкай уладай беларускай вёскі з яе традыцыйнай сістэмай маральных каштоўнасьцяў, адзіная надзея на выжываньне палягае ў дзяржаве. Вось чаму кажу: «Няхай жыве кожны грамадзянін-незалежнік, будзь ён хоць хадэкам, хоць камуністам».

Найвялікшай маральнай каштоўнасьцю года (і самай дэфіцытнай) было пачуцьцё ўласнай годнасьці ў службоўцаў і журналістаў. Тут прыклад мужчынам паказала слабая жанчына - намесьнік міністра адукацыі і навукі Тацьцяна Галко, якая выступіла ў «справе падручнікаў», ведаючы, што яе чакае пасьля гэтага.

Беларусы перасталі сьпяваць (п'яныя гарланьні ня ў лік), натоўпы на вуліцах і ў транспарце сталі яшчэ больш шэрымі. Жыцьцярадасныя і ўсьмешлівыя твары - неверагоднае відовішча ў нашых гарадах.

У цэнтры сталіцы ўзьнікла ўстанова, якая ў мяне асабіста асацыіруецца як «ведамства страху». Мне страшна праходзіць каля будынка на вуліцы К.Маркса ў Менску, дзе я столькі гадоў спакойна хадзіў у бібліятэку, калі там было ЦК КПБ, і пазьней, пры Вярхоўным Савеце. Цяпер ужо не скароціш шлях па дарожцы каля вугла дома, усюды надпісы: «Проход возле здания воспрещен» і ты ідзеш у абход з непрыемным халадком у душы і імкнешся не рабіць рэзкіх рухаў.

На фоне стратаў нават маленькі набытак здаецца вялікай удачай і адсюль такая радасьць з нагоды абраньня новага Вярхоўнага Савету. Аднак патрыёты беларускай дзяржавы, вітаючы сам факт захаваньня парламанту, неяк забываюць абудзельнай вазе ў ім людзей, якія негатыўна ставяцца да самой ідэі беларускай дзяржаўнасьці.

Застаецца актуальным сумны жарт Уладзіміра Караткевіча пра тое, што беларусу, кабяму не занадта добра жылося, Бог вырашыў даць самае горшае ў сьвеце начальства.

Аднак чалавек можа быць шчасьлівым і ў часы самага цяжкага крызісу. Падставай для аптымізму можа быць прыслоўе: «Не бывае лёгкіх часоў». Давайце успомнім, хіба нам лёгка было дзесяць гадоў таму пры Савецкім Саюзе? Ці лічылі мы тады, што маем «лёгкі час»? Самым аптымістычным маім зьдзіўленьнем зьяўляецца тое, што Беларусь яшчэ жыве і мае ўласную дзяржаўнасьць. Нейкіх шэсьць гадоў назад у беларускую дзяржаву верыў толькі дзядзька Зянон Пазьняк і можа яшчэ некалькі чалавек. Але ж яна ёсьць! У нас ёсьць і выгоднейшае геаграфічнае становішча на перакрыжаваньні Эўропы. Як можна жыць на транзіце між Усходам і Захадам - добра давялі нашыя продкі, найперш, магілёўцы.

Жадаю мужчынам у новым годзе адчуць шчасьце стварэньня, шчасьце працы, якая прыносіць плён. Жанчынам жадаю найперш знайсьці разуменьне і падтрымку з боку мужчынаў ва ўсіх тонкасьцях іх эмацыянальнага стану і духоўнага жыцьця.

ПРАВЯДЗЕНЬНЕ ПЕРШАЙ СЕСІІ НОВАГА ПАРЛАМАНТУ ПАД ПАГРОЗАЙ ЗРЫВУ

15 сьнежня сьпікер парламанту 12-га скліканьня М.Грыб склікаў экстранную прэс-канферэнцыю, на якой заявіў: «Апошнім часам усё больш відавочнымі становяцца спробы пэўных сілаў сарваць арганізацыю падрыхтоўкі першай сесіі і падпарадкаваць дзейнасьць парламанту 13-га скліканьня сваёй волі. Дзейнасьць прэзідыума ВС 12-га скліканьня і яго сакратарыяту па арганізацыі першай сесіі новага парламанту практычна паралізавана».

Мечыслаў Грыб паведаміў, што без паведамленьня па загаду прэзідэнта яго пазбавілі ўрадавай сувязі, машыны і аховы. У заяве прэс-службы ВС гаворыцца: «Дэпутатам, якія працягваюць працу на сталай аснове і займаюцца падрыхтоўкай першай сесіі, не выплочваецца зарплата, не выдзяляюцца сродкі для памнажэньня і рассылкі дакумантаў да першай сесіі нowaабраным дэпутатам, адсутнічаюць фінансавыя магчымасьці для прыёму і разьмяшчэньня іншагародніх дэпутатаў у Менску».

На думку спадара Грыба, дзеяньні прэзідэнцкай каманды робяць праблематычнымі правядзеньне першай сесіі парламанту 13-га скліканьня.

ПЕРАДВЫБАРЧЫ БЛОК СДС ПЕРАТВАРАЕЦЦА Ў ПАРЛАМАНЦКУЮ ФРАКЦЫЮ

15 сьнежня адбылася прэс-канферэнцыя нowaабраных дэпутатаў, членаў выбарчага блоку Сацыял-Дэмакратычнага Саюзу (СДС), на якой было паведамлена, што дэпутаты намераны аформіць перадвыбарчы блок СДС у парламанцкую фракцыю.

У заяве прэс-службы гаворыцца, што да 12 дэпутатаў СДС далучыцца яшчэ шэраг дэпутатаў ВС. Удзельнікі прэс-канферэнцыі вызначылі асноўныя прынцыпы дзейнасьці фракцыі: дзяржаўнасьць Беларусі і каштоўнасьці сацыял-дэмакратыі, суадноснасьць рашэньняў фракцыі з рашэньнямі і дзеяньнямі партый-удзельнікаў СДС (Партыя Народнай Згоды, Беларуская Сацыял-Дэмакратычная Грамада, Партыя Агульнабеларускага Адзінства і Згоды), адкрытасьць фракцыі для прадстаўнікоў іншых партый сацыял-дэмакратычнай накіраванасьці і беспартыйных дэпутатаў, незалежнасьць членаў фракцыі ад выканаўчай улады і г.д.

Старшыня ПНЗ Л.Сечка заявіў, што кандыдатура новага сьпікера фракцыяй СДС пакуль не абмяркоўвалася. На прэс-канферэнцыі была выказана незадаволенасьць заявамі прадстаўнікоў Аб'яднанай Грамадзянскай Партыі аб тым, што АГП можа стаць ядром дэмакратаў у новым парламаньце.

«У НАС КІРУЮЦЬ ЛЮДЗІ, ЯКІЯ ЖАДАЮЦЬ ШЧАСЬЦЯ СВАЙМУ НАРОДУ, АЛЕ НІЧОГА НЯ ЎМЕЮЦЬ»

16 сьнежня ў Горадні адбыўся ўстаноўчы сход абласной арганізацыі АГП. Старшынёй лібералаў Гарадзеншчыны абраная Галіна Осіпава. Аднак цэнтральнай падзеяй гэтага дня стала сустрэча Станіслава Багданкевіча з грамадзкасьцю Горадні. Фрагменты выступу С.Багданкевіча і яго адказаў на пытаньні, мы спадзяемся, будуць цікавымі чытачам «Пагоні».

«...Каштоўнасьці Аб'яднанай грамадзкай партыі грунтуюцца на прызнаньні правоў чалавека як правоў дамінуючых. Мы будзем адстойваць суверэнітэт. У сваіх дзеяньнях зыходзім з неаспрэчнасьці замацаванага Канстытуцыяй нейтралітэту Беларусі. Галоўнай задачай бачым стварэньне такога заканадаўчага механізму, пры якім Беларусь павінна ствараць прадукцыі і паслугаў як мага больш. Мы ня супраць камуністычных ідэй. Але іх задача падзяліць, а нашая - стварыць, каб было што дзяліць.

...Хто разбурыў Саюз і эканоміку? Той, хто быў і ёсьць пры ўладзе. У іх хапіла розуму разбурыць цэнтралізаваную гаспадарку, а пабудаваць на гэтых руінах нешта сваё - не выходзіць. Кажуць, развалілі дэмакраты. Успомніце суадносіны сіл у былым Вярхоўным Савеце: 85% -камуністы, 15% - дэмакраты. Кажуць - рынак. Але рынак - гэта не базар. Гэта жорсткая маёмасная адказнасьць дэцэнтралізаваных суб'ектаў гаспадараньня. Гэта больш жорсткая адказнасьць, чым адміністрацыйная. А ў нас дагэтуль няма рынку, а ёсьць пастаўкі. Калгасу ня плацяць, а ён пастаўляе. Ня плацяць - не пастаўляй! Рынак - сістэма самарэгуляваньня. Чым менш указаў, няхай нават і такога мудрага прэзідэнта, як наш, тым лепей. Але пры гэтым павінны быць законы, судовая ўлада... Скажам, у адным з інвестфондаў ёсьць 2 жуліка - пасадзі іх. Але навошта ўсе 40 інвестфондаў зачыняць?

...Мы ня супраць дзяржаўнай уласнасьці, як нам прыпісваюць. Мы за шматуласнасьць. Але затраты пакрый з выручкі. Няблага, каб яшчэ і прыбытак быў. Плюс свабода прадпрымальніцтва і канкурэнцыі. Роля дзяржавы - толькі законы, разумныя правілы, накіраваныя на стварэньне любых працоўных месцаў.

...Адносіны да пытаньня аб зямлі асьцярожныя, узважаныя. Але ў аснове - прыватная ўласнасьць.

...Інвестыцыі. Увесь час параўноўваемся з Расеяй. Але маленькая Чэхія мае іх цяпер больш, чым Расея - 3,5 мільярда доляраў. Там кіруе Грамадзянская дэмакратычная партыя на чале з Клаусам. А хто кіруе ў нас: людзі, якія жадаюць шчасьця народу, але якія пры гэтым нічога ня ўмеюць рабіць.

Цяпер вось законы ў нас будуць пісаць старшыні калгасаў. Праўда, ёсьць і сярод іх розныя. Скажам, Валодзька з Віцебшчыны, калгас імя Суворава. Маюць 2 мільярды прыбытку. Няхай жыве такі калгас і квітнее. Але трактары яны купілі нямецкія, грузавікі - нямецкія. Таму што больш эканамічныя і таньнейшыя.

Так, нам патрэбны сяброўскія адносіны з Расеяй. Нават асобыя адносіны. Але калі выгадней купіць нямецкую машыну, то давайце купляць нямецкую. Бо акрамя сяброўства, нам трэба яшчэ і новыя тэхналогіі, новыя працоўныя месцы, добрая зарплата.

...Самай вялікай праблемай ў палітыцы бачу праблему з інфармацыяй. Адсутнічаюць магчымасьці выкласьці свае погляды публічна. Друк, тэлебачаньне і радыё зманапалізаваныя. Адсюль і другая праблема - з дэзінфармацыяй. Столькі хлусьні друкуюць і агучваюць, што жах. А частка народу даверлівая.

...У Вярхоўным Савеце буду ўздымаць пытаньне аб незаконнасьці аб'яднаньня Беларусбанка і Ашчадбанка. Але нас там меншасьць. Народ даверыў уладу іншым.

...На майскім рэферэндуме на ўсе пытаньні я адказаў «НЕ». Але я катэгарычна супраць таго, каб у першы зручны момант адразу ж аднавіць Пагоню і бел-чырвона-белы сьцяг. Патрэбна шмат працы па адукацыі народа.

...Нашая партыя мае і будзе мець нармальныя адносіны з Народным Фронтам. Я высока ацэньваю іх дзейнасьць, але лічу, што Народнаму Фронту неабходна пазбаўляцца пэўнага сектанцтва, перахлёстаў, катэгарычнасьці.

...Калі б я кожны раз падаваў у суд на сваіх паклёпшчыкаў, то мне здаецца, я б не вылазіў з гэтай установы. Аднак мне ёсьць чым заняцца і бяз гэтага.

...Будзем жорстка стаяць на прынцыпах законнасьці. Мы не прыхільнікі канфліктаў... Спадзяюся, што нашымі саюзьнікамі ў гэтай справе будуць сацыял-дэмакраты і аграрыі. Лічу, што большая частка камуністаў стаіць на такіх самых пазіцыях.

...Курс долара, яго кошт вызначаецца попытам і прапановай на рыку, а не ў кабінетах. Лічу, што курс нашага рубля завышаны. Унутраныя цэны ў гэтым годзе вырасьлі больш, чым утрая, а зьнешнія засталіся на тым жа ўзроўні. Гэта самаедзтва. Гэта на грані злачынства.

У прэзідэнта ёсьць яшчэ магчымасьць трымаць курс. Аднак валютныя рэзервы ўпалі толькі за апошні месяц ў тры разы. Мне здаецца, што «чорнага аўторка» у нас ня будзе. Будзе хутчэй за ўсё чорны тыдзень, альбо чорны месяц.

Японія, Італія дэвальвуюць сваю валюту ў імя экспарту, а мы, выходзіць, такія багатыя? Ганарымся, што ў нас ужо заробкі па 80 $. Але ж чалавек, атрымаўшы зарплату, ідзе не ў абменны пункт, а ў краму. А там новыя цэны.

... У адстаўку я пайшоў па дзьвюх прычынах. Па-першае, Лукашэнка не выконвае сваёй шырока прадэклараванай праграмы. Па-другое, мне не давалі працаваць у рамках закону.

Нацбанк па закону самастойны. А мне даводзілася выконваць «указіўкі». Банк ня можа быць банкам адной асобы, няхай нават геніяльнай, якая больш за астатніх любіць свой народ.

...Спадзяюся, што да імпічмэнту ня дойдзе. Спадзяюся, што прэзідэнт зробіць высновы з сваіх ранейшых паводзін.

Хацеў бы працаваць у фінансава-крэдытнай камісіі. Ужо з праекта бюджэту на будучы год бачу, што там ёсьць над чым працаваць. Скажам, на ахову прэзідэнта запланавана патраціць 28 мільярдаў рублёў, а на дзейнасьць ураду - 20 мільярдаў.

Я не кажу ўжо пра ведамства Ціцянкова. Кантрольную палату, якая хацела яго праверыць, нават на парог не пусьцілі. Буду зноў ставіць гэтае пытаньне. Усё павінна быць пад кантролем.

...Ня ведаю, хто стане старшынёй Вярхоўнага Савету. Гэта, хутчэй за ўсё, будзе кампрамісная фігура.

...Замест таго, каб зьвяртацца да выбарчых блокаў Расеі, няхай бы наш прэзідэнт удзяляў больш увагі свайму народу. Напрыклад, заклікаў бы прыйсьці на выбары.

...Адзіная мытная прастора з Расеяй мае плюсы ў частцы гандлю з Расеяй. Але акрамя таго, мае і мінусы - у частцы гандлю з трэцімі краінамі.

...Шокавая тэрапія, напрыклад, у Польшчы пацягнула за сабою зьніжэньне аб'ёму валавога прадукту на 28%. Цяпер там рост, а сярэдні паляк мае 350 доляраў заробку. У нас жа і шоку быццам бы не было, а ідзем з мінусам 70%. Не кажу ўжо пра нашыя заробкі і ўзровень жыцьця. Самым цяжкім будзе першая палова наступнага году. Мы праядаем абаротны капітал. Толькі ў гэтым годзе грашовая маса павялічылася ў 2,3 раза, а валавы прадукт зьменшыўся на 15%.

Спадзяюся, што пакуль ва ўрадзе ёсьць Чыгір, ён ня дасьць уключыць друкарскі станок, які будзе вырабляць грошы.

Спадзяюся, што замест гэтага будзем памяншаць падаткі. Але папярэджваю, будзем зьніжаць і расходы. Тым больш, ёсьць на чым эканоміць: кантралёры, чынавенства, войска, міліцыя».

НАВАГРАДАК АЗАДАЧАНЫ

Навагрaдзкія ўлады вызначаюцца імклівасьцю і дакладнасьцю выкананьня ўказаў «бацькі». Тут першымі па ўсёй Гарадзенскай вобласьці ўвялі палітдні, першымі стварылі інфармацыйныя групы. Але апошні ўказ азадачыў і іх. Навагрaдак атрымаў распараджэньне Адміністрацыі Прэзідэнта мець у кожным класным пакоі лукашэнкаўскі герб і сьцяг. Толькі ў агульнаадукацыйнай сістэме Навагрaдка 220-230 класных пакояў. Адзін сьцяг каштуе 150-200 тысяч рублёў, самы танны герб - 300 тысяч (камерсанты бяруць па 650).

Такім чынам, па сьціплых падліках з улікам фае, кабінетаў, настаўніцкіх, трэба каля 300 мільёнаў рублёў. Для параўнаньня: месячная аплата ўсіх працаўнікоў адукацыі горада складае 500 мільёнаў. Так што не дзівіцеся, настаўнікі старажытнага Навагрaдка, што вам затрымліваюць зарплату. Пазірайце на сьцягі і гярбы ды згадвайце смак канюшыны.

КАПІТАЛІСТ НЕ ПЕРАПЛОЦІЦЬ

На сумесным галандзка-беларускім прадпрыемстве «Эран-Ліда» працуе каля 70 чалавек. Уся сыравіна паступае з Галандыі, уся прадукцыя ідзе ў ЗША, Англію, Бельгію. Абсталяваньне германскае, якасьць -эўрапейская. Сярэдні заробак швачак - каля 450 тысяч рублёў у месяц. У Галандыі адзін беспрацоўны атрымлівае ў месяц 800 доляраў дапамогі. Кажучы мякка, не пераплочваюць галандцы беларускім жанчынам.

ЛЯЧЫЦЬ БУДУЦЬ ТОЛЬКІ Ў БУДНІЯ ДНІ

Сёньня запазычанасьць Івейскага тэрытарыяльна-медычнага аб'яднаньня розным дапаможным арганізацыям і ўстановам складае 1 мільярд 400 тысяч рублёў. У сувязі з гэтым у медыцыне Івейшчыны чакаюцца вялікія зьмены. Стацыянары ўчастковых бальніц будуць працаваць па зьменнаму графіку: месяц адзін, месяц іншы. Незразумела толькі як быць з хворым, які за месяц не далячыўся. Ехаць у другі канец раёну, ці як? Уводзіцца платны масаж і ультра-гукавое дасьледаваньне. І апошняя навіна. На выхадныя і сьвяточныя дні хворых будуць адпускаць дадому.

Ігнат ХІТРОВІЧ.

СТАРЭЮЦЬ НЯ ТОЛЬКІ ЛЮДЗІ

У 1990 годзе гаспадаркі Астравецкага раёну набылі 73 трактары, 41 грузавы аўтамабіль, 14 збожжаўборачных камбайнаў і 63 культыватары. За 1994-95 гады куплена некалькі адзінак прычапнога сельгасінвентару і ажно адзін трактар, дый той ні за кім не замацоўваюць, бо баяцца, што давядзецца прадаць, каб выплаціць заробак калгасьнікам.

У цэлым па раёну на сёньняшні дзень падлягае сьпісаньню 25 працэнтаў трактарнага парку, 32 працэнты грузавых аўтамабіляў і збожжаўборачных камбайнаў, 48 працэнтаў сеялак і 38 працэнтаў плугоў.

Ігнат ХІТРОВІЧ.

БАЦЬКА «ПАКЛАПАЦІЎСЯ» ПРА СТУДЭНТАЎ

У Адміністрацыі Прэзідэнта прынята вызначэньне адабраць на сваю карысьць будынак філалагічнага факультэту Беларускага Дзяржаўнага Універсітэту.

Нагадаем, што філфак знаходзіцца на вуліцы Карла Маркса, у непасрэднай блізкасьці да асноўных карпусоў універсітэту і універсітэцкіх інтэрнатаў, а таксама да дзяржаўнай бібліятэкі. Узамен студэнтам прапануецца малапрыстасаваны будынак ва Уруччы, адзін толькі праязны білет туды зьесьць у беднага студэнта палову стыпендыі, ня кажучы пра іншыя страты і нязручнасьці.

Усяслаў ВОЙНІЧ.

ЯКІ Ж НОВЫ ГОД БЯЗ ЕЛАЧКІ?!

Калі Вы задалі сабе гэтае пытаньне, то не сьпяшайцеся ехаць у бліжэйшы лес - можаце «нарвацца» на непрыемнасьці.

Сёлета гарадзенскія лясьнікі рашуча настроіліся весьці барацьбу з «навагоднімі браканьерамі». Супрацоўнікі гарадзенскага лясгасу зьявіліся на пастах ДАІ на дарогах, якія вядуць у абласны цэнтр. Узмоцнена ахоўваюцца ў гэтыя дні і бліжэйшыя да Горадні лесапасадкі. Злоўленым за руку аматарам дармовага прыйдзецца выкласьці з кішэні немалыя грошы: за ссечаную елку трэба будзе заплаціць 48 тысячаў, а таксама штраф у памеры ад адной да трох мінімальных зарплат (60-180 тыс.)

Для таго, каб гарадзенцы ў гэтым годзе ня мелі праблемаў з набыцьцём елак, лясгас з учарашняга дня распачаў продаж гэтых дрэўцаў на елачных кірмашах, у людных месцах. Калі ў мінулым годзе было прададзена каля 11 тысячаў зялёных прыгажунь, то ў гэтым мяркуецца рэалізаваць 19 тысячаў. Кошт елкі вышынёй да 1 метра - 15 тысячаў, ад метра да трох - 25 тысячаў, вышэй трох - 31 тысяча. На кірмашах можна набыць і яловыя лапкі, якія каштуюць значна таньней. Так што не сячыце мужыкі, не сячыце!

Віктар ЛЮДВІКОВІЧ.

МІСІЯНЕРЫ РЫМА-КАТАЛІЦКАГА ІНСТЫТУТУ Ў ГОРАДНІ

16 сьнежня 1995 года ў Горадні а 19-ай гадзіне ў Бэрнардынскім касьцёле адбылася імша. Правіў яе кс. біскуп Аляксандр Кашкевіч. Пасьля заканчэньня службы выпускнікам інстытута вышэйшай духоўнай рэлігійнай культуры 1995 года выпуска панам біскупам былі ўручаны дыпломы. Бланкі дыпломаў - на некалькіх мовах, у тым ліку на беларускай і польскай. Выпускнікі гэтага году - гэта сьвецкія асобы рознага ўзросту, якія з цягам часу будуць працаваць катэхетамі.

Пасьля атрыманьня дыпломаў, выпускнікі ды госьці былі запрошаныя ў залу духоўнай семінарыі, дзе і адсьвяткавалася гэтая ўрачыстасьць. Было і ламаньне аплаткаў, і зычэньні адно аднаму ўсялякіх дабротаў з нагоды Раства Хрыстова і Новага Году.

Галіна ПЛАЎСКАЯ.

БАЛЬШАВІЗМ І ПАДАТКІ

Бальшавізм і ўласнасьць - несумяшчальныя. Там дзе верх брала прыватная ўласнасьць, а ўласнасьць толькі тады і ўласнасьць, калі яна прыватная, там зьнікаў бальшавізм. Там, дзе верх браў бальшавізм, ён імкнуўся зьнішчыць уласнасьць. Бальшавізм змагаўся з прыватнай уласнасьцю двума спосабамі: палітычна-тэрарыстычным і эканамічным. Пра палітычна-тэрарыстычныя падходы напісана шмат. Мы зьлёгку кранёмся эканамічных метадаў. Яны былі даволі разнастайныя, але разгледзім асноўныя: падаткі і цэны. Што датычыць Усходняй Беларусі, то яна амаль не спазнала эканамічных метадаў. Там разгром прыватнага сектара ішоў у асноўным шляхам палітычнага тэрарызму. Падаткавы прэс, які некаторы час прымяняўся супраць аднаасобнікаў, што не хацелі мірыцца з калгасамі, паўсюдна і даволі хутка пачаў замяняцца раскулачваньнем, высылкай, турмой, а то і расстрэлам.

У Заходняй Беларусі перыяд эканамічнага ўдушэньня ўласьніка быў больш працяглы і доўжыўся з 1944 года па 1949-50 гады. Для разуменьня таго, як гэта рабілася, прывядзем некаторыя нормы падаткаабкладаньня. У 1946 годзе яны складалі: збожжавых - 90 кг з гектара, бульбы - 150 кг, сена - 20 кг. Далей болей. Былі ўведзены нормы на мяса, малако, масла, шкуры, нават сьвіную поўсьць. Былі абкладзены падаткамі кожнае пладовае дрэва, кожны вулей. Дзяржава плаціла грошы за здадзеную прадукцыю, але вельмі малыя. Кілаграм бульбы ішоў па 4 капейкі, аўсу па 7,5 капейкі. Адвакат жа на адну крымінальную справу каштаваў 300 рублёў. Да гэтага часу жыве прымаўка: «Адпаў, як яйкі ад прадпадатку». Справа ў тым, што на падаткі трэба было здаваць і яйкі. Але з упакоўкай, захоўваньнем і транспарціроўкай у бальшавікоў заўсёды было дрэнна. У іх, як пісаў незабыўны Кандрат Крапіва, «і жалеза ўсыхалася, і соль мышы елі». Што тут казаць пра такі далікатны прадукт, як яйкі. І то патаўкуць, то памарозяць, то яны пратухнуць, пакуль пройдуць усе інстанцыі да прылаўку. Некалькі гадоў спатрэбілася, аднак, каб зразумець марнасьць яйкавага падатку і адмяніць яго.

У перыяд «разьвітога сацыялізму», калі ў людзей ужо адабралі ўсё, што было магчыма адабраць, з падаткамі палягчала. Асноўны цяжар лёг на плечы заводаў, калгасаў і іншых суб'ектаў гаспадараньня.

Але вось разьвіты сацыялізм пераходзіць у рынкавы і бальшавіцкія ўладары Беларусі зноў згадалі пра падаткі. У неймаверна хуткі час колькасьць падаткаў была даведзена да абсурднага ліку. Сёньня беларускі падаткаплацельшчык плаціць каля 28 розных падаткаў, ня лічачы дадатковых выплат, збораў і інш. Пры гэтым, падаткі ўстанаўлівае хто хоча і як хоча. То прэзідэнт ашчасьлівіць, то міністр спадобіцца, а то і старшыня сельсавету ўвядзе падатак за прагон каровы пад яго вокнамі. Пры гэтым, калі дастаткова проста разабрацца, адкуль падаткі паступаюць, то практычна немагчыма зразумець, куды яны дзяюцца. Не дапаможа тут і раздутая звыш усялякай меры падаткавая інсьпекцыя.

Год назад Лідзкая гарадзкая падаткавая інсьпекцыя мела штат у 1,5 дзесятка чалавек і мясьцілася ў двух пакойчыках. Сёлета тут ужо 117 супрацоўнікаў, і займае інсьпекцыя амаль цэлы паверх гарвыканкаму. Як зграя галодных ваўкоў, кідаецца кожны дзень гэтая арава на кірмашы, на бабак з цыгарэтамі і семкамі, на камерцыйныя кіёскі. І кожны павінен нешта ўрваць, бо нават гэтым цэрбэрам рынкавага сацыялізму «бацька» плоціць ня надта шмат, тым самым даючы свабоду для падаткавай творчасьці. І магу зазначыць, што ў Лідзе ўжо выпрацавана такса, колькі і за якое парушэньне трэба даць хабару, каб пазьбегнуць штрафу і цеганіны па інстанцыях. І, даводжу да вашага ведама, даюць. Сярэдні ўзровень такога хабару сёньня каля 50 зялёных, але апетыт прыходзіць « во время еды», і стаўка будзе расьці.

Такім чынам, той падаткавы прэс, які душыць сёньня беларускую эканоміку - гэта заканамерная праява бальшавізму, яго чарговы паход супраць уласьніка. Чым толькі ён скончыцца?

Кастусь АЛЬГЯРДОВІЧ.

ПЕРАДКАЛЯДНАЯ ВЕЧАРЫНА

На мінулым тыдні ў польскім консульстве ў Горадні адбылася перадкалядная вечарына з нагоды набліжэньня Сьвята Божага Нараджэньня.

Як заўсёды, у консульстве сабралася гарадзенская інтэлігенцыя - мясцовы «бамонд», каб прабавіць час у нязмушаных гутарках, адпачыць. А гэтым разам, слухаючы вядомыя калядныя песьні ў выкананьні дзіцячага ансамбля «Гарадзенскія салавейкі», пажадаць адно аднаму ўсяго самага найлепшага і падзяліцца аплаткам.

Вельмі добра, што «Czwartki w konsulacie» сталі традыцыйнымі, а само польскае консульства пераўтварылася ў своеасаблівы салон-адхланьне для інтэлігенцыі.

Л.С.

НА ЗДЫМКАХ: фрагменты перадкаляднай вечарыны ў польскім консульстве. Фота Я.ВАНЮКЕВІЧА.

ПАСОЛ ЗША Ў МАЛАДЭЧНЕ

10 сьнежня пад час другога туру выбараў Маладэчна наведаў Надзвычайны і Паўнамоцны пасол Злучаных Штатаў Амерыкі ў Рэспубліцы Беларусь Кеннет С.Ялавіц. Галоўнай мэтай яго візіту зьяўлялася знаёмства з ходам выбараў. Сп.Ялавіц наведаў выбарчыя ўчасткі ў музычным вучылішчы, школах N 1 і N 4. У гарвыканкаме адбылася сустрэча пасла з кіраўніцтвам горада. Была выказана гатоўнасьць разгледзець прапановы вытворчых камерцыйных структур па магчымасьцях супрацоўніцтва, у тым ліку ўкладаньню інвестыцый.

ВЫБАРЫ Ў РАСЕІ І БЕЛАРУСЬ

Чарговую перамогу ў Расеі атрымалі праімперскія сілы. Посьпех на выбарах у Дзяржаўную Думу камуністаў і жырыноўцаў, без сумневу, адаб'ецца і на сітуацыі ў Беларусі. Пытаньне ў тым, як і калі?

Бадай што кожны палітычны блок у Расеі перад выбарамі выкарыстоўваў назву нашай краіны як казырную карту. Ледзь ня кожны расейскі палітык перад выбарамі заяўляў, што зробіць усё для збліжэньня «двух братніх народаў» (пазіцыя Беларусі ў разьлік нікім ня бралася -»верноподданические заверения» Лукашэнкі зрабілі сваю справу). Гэтыя заявы адрозьніваліся толькі стратэгіяй і тактыкай «збліжэньня». Калі блок Чарнамырдзіна націск рабіў на паляпшэньне эканамічных адносінаў, не прэтэндуючы адкрыта на ліквідацыю суверэнітэту нашай краіны, то камуністы рашуча настроеныя распачаць «поэтапное восстановление Советского Союза», а ліберал-дэмакраты ў дачыненьні да Беларусі гаворку вядуць пра Паўночна-Усходнюю губерню Расеі.

Перамога дзьвюх апошніх сілаў на выбарах яўна надасьць аптымізму рэваншыстам у нашай краіне. Камуністы ў парламаньце яўна запатрабуюць дэнансацыі белавежскіх пагадненьняў, а прэзідэнт яшчэ раз заявіць пра правільнасьць абранага «курса», які «пацьверджваюць» вынікі выбараў у Расеі і Польшчы.

Разам з тым, чакаць істотных зьменаў у бліжэйшы час у адносінах паміж Расеяй і Беларусьсю наўрад ці варта. Пры ўладзе ў Расеі застаюцца Ельцын і Чарнамырдзін, якім не да «інтэграцыі» зараз. Прыхільнікі «партыі ўлады» маюць вялікі ўплыў і ў думе, дзе камуністы наўрад ці дамовяцца з Жырыноўскім. Акрамя таго, у думу ня трапілі бліжэйшыя саюзьнікі зюганаўцаў - «Трудовая Россия - за СССР!», «Женщины России» і аграрыі. Зыходзячы з гэтага, усе палітычныя сілы ў суседняй дзяржаве будуць рабіць галоўную стаўку на летнія прэзідэнцкія выбары. І толькі той, хто на іх пераможа, зможа пры жаданьні зрабіць нейкія істотныя зьмены ў дачыненьні адносінаў з намі.

У выпадку перамогі Зюганава ці Жырыноўскага, на суверэнітэце Беларусі будзе пастаўлены крыж. Спадзявацца на тое, што гэтаму супрацівіцца Захад - марна. Сёньня заходнія палітыкі заплюшчылі вочы на фарс з «дэмакратычнымі» выбарамі ў Чачні (маскоўскія журналісты ў Чачні дзеля «прыколу» па сваіх пасьведчаньнях галасавалі на некалькіх участках па некалькі разоў), а заўтра заплюшчаць вочы і на ўключэньне Беларусі ў склад Расеі. Яшчэ і пахваляць, што без крыві абыйшлося.

Што ж, гісторыя такія прыклады ведае. У 20-х Антанта «здала» Беларусь і Украіну, каб адкупіцца ад бальшавіцкай навалы, а ў 38-м Захад «здаў» Гітлеру Чэхію. Таксама, каб задаволіць «апетыт» патэнцыяльнага агрэсара. Зьеўшы Чэхію, фашысты зьелі і палову Эўропы. Вось толькі пра гэта на Захадзе, падобна, забыліся. Таму ніхто, акрамя нас саміх, Беларусь не абароніць. І дай Бог, каб абараняць яе прыходзілася не са зброяй у руках, а галасаваньнем на выбарах і сваёй грамадзянскай пазіцыяй.

Вінцук МАЛЬСКІ.

ПАДРАБЛЯЮЦЬ ВІЗЫ

Новы клопат займелі памежнікі на кантрольна-прапускным пункце «Лоша» астравецкай памежкамендатуры. Тут рэзка актывізавалася дзейнасьць грамадзян Летувы, якія імкнуцца праехаць на тэрыторыю Беларусі па падробленых візах. Цікава, што ў Беларусі няма закону, адпаведна якому можна было б хоць як за гэта пакараць. Таму максімум, што могуць зрабіць памежнікі, гэта выправадзіць такога фальшывавізаўца назад у Летуву. Але ловяць, безумоўна, ня ўсіх.

Зьміцер СЬВІСТУНОВІЧ.

НА НОВЫ ГОД - У ВРОЦЛАЎ

З 27-га сьнежня дзесятак прыхаджанаў гарадзенскай вуніяцкай суполкі выпраўляецца ў чарговую пілігрымку. Месцам паломніцтва вернікаў на гэты раз стане польскі горад Вроцлаў (былы нямецкі Брэслаў), які знаходзіцца паблізу мяжы з Чэхіяй.

У Вроцлаў зьедзецца хрысьціянская моладзь з усяе Эўропы. Плануюцца цікавыя спатканьні, урачыстыя набажэнствы, духоўны ўзаемаабмен.

Па дарозе гарадзенскія грэка-каталікі мяркуюць наведаць Кастамлоты (вуніяцкі асяродак на Падляшшы), а таксама знакамітую сьвятыню ў Чанстахове.

Х.КАМЕНСКІ.

СА СЬВЯТАМ!

Ад імя Тэрытарыяльнай Рады Беларускага Дэмакратычнага Аб'яднаньня ў Ольштыне і ад сябе таксама зычу ўсім чытачам і супрацоўнікам «Пагоні» радасных і спакойных сьвятаў Раства Хрыстова і Новага Года! Няхай у Новым годзе беларускі народ жыве ў шчасьці і без прыгнёту камуністычнага рэжыму!

Андрэй ГАЎРЫЛЮК,
Галоўны рэдактар газеты «Грабіна».

КАЛЯДКІ, КАЛЯДКІ, ВЕЗЬЛІ БЛІНЫ, АЛАДКІ...

...Ёсьць сьвяты сапраўдныя і сьвяты надуманыя. Сьвяты, калі абуджаецца дабрыня і вера, і сьвяты, калі злосьць і нянавісьць раз'ядноўваюць людзей. Сьвяты ад д'ябла, і сьвяты ад Бога. У гэтыя дні ўвесь хрысьціянскі сьвет рыхтуецца сустрэць Нараджэньне Хрыстова. Пра тое, што гэта за сьвята і як Каляды сустракалі нашыя продкі - расказвае Валянціна Новік, загадчыца навукова-асьветніцкага аддзела музэя гісторыі рэлігіі.

З даўніх часін нашыя сродкі заўсёды з асаблівай радасьцю і ўрачыстасьцю сустракалі Каляды, якія сьвяткуюцца на працягу двух тыдняў - з 24 сьнежня па 6 студзеня. Каляды пачыналіся з дня зімовага сонцазвароту (павароту сонца да лета), да таго ж яны ўключалі сустрэчу новага гаспадарчага года. Ад калядных дзён у народзе вялі часалічэньне на працягу каляндарнага года. Нават існаваў звычай наймацца ў работнікі да пана «ад Каляд да Каляд», і 25 сьнежня яны бралі разьлік разам з дарункамі.

Назва «Каляды», на думку дасьледчыкаў, паходзіць да лацінскага слова «календы», што ў старажытных рымлян азначала першы дзень кожнага месяца. Калядныя звычаі і абрады склаліся на славянскіх землях яшчэ ў паганскія часы, але пазьней, з прыняцьцем хрысьціянства, і асабліва настойліва ў сярэднявеччы, народныя сьвяты і вераваньні былі прыстасаваны да царкоўнага календара. Таму першы дзень Каляд (25 сьнежня с.ст.) супадае з днём Раства Хрыстова, а апошні - з хрышчэньнем (кшчэньнем, Вадохрышчам). Прамежак часу паміж Раством і Вадохрышчам насіў назву «сьвятыя дні», «сьвятыя вечары». Звычай забараняў у гэтыя дні выконваць гаспадарчыя работы, акрамя самых неабходных (кармленьне жывёлы і г.д.)

Асабліва ўрачыста сьвяткаваліся тры дні, тры каляды - тры куцьці: пачатак Каляд, Васільле (Новы Год) і Вадохрышча. Вечары перад гэтымі сьвятамі мелі назву «Куцьця», таму што абавязковай абрадавай стравай для сьвяточнага стала зьяўлялася куцьця - ячная ці пшанічная.

Першая, посная куцьця, якая завяршала Піліпаўскі пост і пачынала Каляды, называлася Вялікай, простай.

Другая, скаромная куцьця, спраўлялася ў пераднавагодні вечар і мела назву багатай, мясной, сытай, тлустай, тоўстай, шчодрай.

Трэцяя, перад Хрышчэньнем, была ізноў поснай, галоднай, тонкай, вадзяной.

Да Калядных сьвят рыхтаваліся загадзя: таўклі ў ступах крупы для кашы, малолі муку для бліноў, пірагоў і пернікаў, калолі сьвіньню, рабілі каўбасы і іншыя мясныя прадукты. Лічылася, што без каўбас, як і без куцьці, Каляды не маглі сьвяткавацца. Сьпяшаліся таксама завяршыць розную пачатую работу. Нарэшце надыходзіў доўгачаканы дзень. Уся сям'я разам з раніцы займалася прыбіраньнем у хаце і на двары, жанчыны мылі падлогу і вокны, вешалі рушнікі і набожнікі. Затым мыліся ў лазьні, надзявалі чыстую бялізну. Да вечара звычайна нічога ня елі, пасьцілі (акрамя дзяцей). Пасьля палудня гаспадыня паліла печ, гатавала сьвяточную вячэру, якая ўключала, па традыцыі, пэўную колькасьць страваў (у залежнасьці ад маёмаснага становішча сям'і): 3, 5, 7. Рытуальную посную ежу, акрамя салодкай куцьці з мёдам, складалі вараныя грыбы, вараны гарох, суп-крупнік, селядцы з алеем, рыбы, бліны, пірагі, аладкі, аўсяны кісель, квас, адвар з сушаных фруктаў.

Звараную куцьцю гаспадыня ставіла на покуці на сена і накрывала хлебам. Пасьля заходу сонца члены сям'і апраналіся ў сьвяточнае адзеньне і займалі свае месцы за сталом. Прыходзіла, паводле звычая, да сваіх бацькоў і замужняя дачка ў першы год замужжа. Сьвяточную ежу ставілі на чысты абрус, пад які клалі сена. Перад абразом гаспадар запальваў сьвечку ці лампадку, што азначала ачышчальную сілу агню, культ Сонца і хрысьціянскую набожнасьць. Пасьля малітвы сядалі вячэраць.

За сталом адбываўся і рытуал «хаваньня за пірагі». Седзячы насупраць, гаспадыня пыталася ў мужа: «Ці бачыш ты мяне?» - «Ня бачу!» - «Каб жа ты ня бачыў за стагамі, за капамі, за вазамі, за снапамі сьвету!» Гаспадар пытаўся: «А ці бачыш ты мяне?» - «Ня бачу!» - «Каб жа ты не бачыла за гуркамі, гарбузамі, за капустаю, за буракамі сьвету!»

Сьвяточны стол не прыбіралі да раніцы, лыжкі ня мылі, а зьвязвалі шарсьцяной ніткай, каб авечкі ішлі ў свой двор. Раніцай, у першы дзень Каляд, сена са сьвяточнага стала аддавалі коням, каровам і авечкам., каб былі здаровы, а рэшткі куцьці - курам, каб несьлі больш яек.

На Каляды (25 сьнежня) зрэдку ўжо 24 сьнежня, надвячорак выходзілі на вуліцы каляднікі, калядоўшчыкі. Пачынаўся адзін з асноўных і найбольш паэтычных калядных абрадаў - калядаваньне, хаджэньне па хатах з выкананьнем вялікодных песень, тэатралізаваных сцэнак, з пераапрананьнем у розныя персанажы, цэнтральным з якіх была каза -традыцыйны сімвал дабрабыту. У сьвяточным маскарадзе ўдзельнічалі мядзьведзь, жораў, кабыла, а таксама дзед, цыган, маладзіца.

На Берасьцейшчыне і Гарадзеншчыне хадзілі таксама зьвездары - пераважна хлопчык з папяровай зоркай. Па вёсках хадзілі і артысты з невялікім перасоўным тэатрам - «батлейкай», «вярцепам». Яны адрозьніваліся сваім рэпертуарам: першы паказваў сцэны з народнага быту, другі - рэлігійныя сюжэты. Маляўнічай вясёлай забавай было ваджэньне казы.

У калядныя вечары хлопцы і дзяўчаты зьбіраліся на ігрышчы, у хаце або ў карчме з музыкай і танцамі. Тут жа яны частаваліся калядой, наладжвалі гульні: «Яшчар», «Апанас», «Шыла», «Падушачка», «Цярэшка» ды інш. Дарослыя і старыя таксама весяліліся ў карчме, частаваліся дома, хадзілі ў госьці да родных, слухалі апавяданьні, байкі і казкі, згадвалі загадкі, сьпявалі калядныя песьні.

Увечар перад Васільлем (Новым Годам) - Васільлеў вечар, шчодры вечар - спраўлялі багатую, шчодрую куцьцю, каб увесь год быў сыты, пры гэтым стол засьцілалі ня сенам, а жытняй саломай. Колькасьць страў мела рытуальнае значэньне: 7, 9, 12. Гэта куцьця з салам і маслам, смажаная каўбаса, крывянка, сальцісон, халадзец, верашчака, вараная сьвіная галава, сыр, кісель з малаком, блінцы грэчаныя і аўсяныя, пірагі. За вячэрай паўтараліся калядныя рытуалы: гукалі мароз, хаваліся за пірагі. У навагоднія вечары аднаўлялася ваджэньне казы, хаджэньне зьвездароў, прадстаўленьне батлейкі і вярцепа. Людзі сталага ўзросту сьпявалі калядкі, а моладзь, дзеці - шчадроўкі.

У навагоднюю ноч варажылі, каб даведацца пра свой лёс, асабліва гэтым звычаем захапляліся дзяўчаты. Варажылі на блінах, аладках, на штыкецінах, на чаравіках, на вадзе, на люстэрку і г.д. Месца варажбы - гэта звычайна скрыжаваньне дарог, лазьня, хлеў, гумно, печ, парог хаты, рэчка, калодзеж. Існавалі, у прыватнасьці, такія варожбы. Дзяўчаты лічылі штыкеціны, прыгаворваючы: «Маладзец, удавец». Яны хацелі даведацца, хто з іх будзе мужам. Выбягалі на вуліцу і пыталіся імя ў першага сустрэчнага. Зьнімалі з нагі чаравік, кідалі яго і глядзелі, дзе насок - з таго боку сваты прыйдуць. Слухалі размовы суседзяў пад вокнамі, і на абрыўках фраз імкнуліся зразумець, ці выйдуць замуж у гэтым годзе.

Раніцай на Новы год адбываўся абрад «засяваньня». Сялянскія дзеці, радзей і старыя, хадзілі па хатах з торбачкамі з зернем. Увайшоўшы ў хату, віталі гаспадароў і раскідвалі жменямі зярняты жыта, аўса, ячменю. Прыгаворвалі: «Радзі, божа, жыта, пшаніцу, усякую пашніцу».

Засявальнікам давалі сала, хлеб, арэхі, абаранкі.

Завяршаліся Каляды трэцяй, поснай, галоднай куцьцёй 6 студзеня с.ст. перад Вадохрышчам. Таму яна называлася яшчэ і вадзяной. Стравы на вячэру падаваліся такія ж, як і на першую куцьцю. У гэты вечар гаспадар акрапляў хату і другія будынкі асьвячонай вадой. Бытаваў таксама рытуал «Запісаць Каляду». Гаспадар браў гаршчочак з кашай-куцьцёй, драўляны крыж, хлеб і крэйду і маляваў крыжыкі на сьценах, вокнах, дзьвярах хаты, на варотах, сьценах і дзьвярах хлява, гумна. Куцьця, вада і крыжы павінны былі адганяць нячыстую сілу, зьберагаць жывёлу, захоўваць здароўе членаў сям'і. Гаспадар вяртаўся з гаршчком у хату, і ўсе пачыналі сьвяточную вячэру.

Безумоўна, усе гэтыя звычаі сёньня захаваліся толькі часткова. Але тое, што нарэшце Каляды сталі агульнадзяржаўным сьвятам, тое, што ў гэтыя дні мы, як і нашыя продкі калісьці, радуемся Нараджэньню Збавіцеля, сьведчыць пра тое, што:

...На Беларусі Бог жыве, -
Так кажа мой просты народ.
Тую праўду сьцьвярджае раса ў траве
І адвечны зор карагод...

MEMORIA

ЁН РАТАВАЎ НАШЫЯ ДУШЫ

Шэсьць гадоў назад перастала біцца сэрца ды супакоілася мяцежная душа легендарнага чалавека - Андрэя Дзьмітрыевіча Сахарава. З аднаго боку, Андрэй Дзьмітрыевіч - член Акадэміі навук СССР (1953 г.), тройчы герой сацыялістычнай працы, шматразовы лаўрэат сталінскай ды ленінскіх прэміяў, бацька савецкай тэрмаядзернай (вадароднай) бомбы, сусьветна вядомы фізік-тэарэтык. З другога боку, Сахараў - «агент міжнароднага сіянізму», «здраднік радзімы», які замахнуўся на карэнныя ўстоі ў сусьвеце вялікай сацыялістычнай дзяржавы. За жалезным занавесам у Сахарава імідж іншы: вядомы савецкі дысідэнт, вялікі гуманіст, бескампрамісны змагар за правы чалавека, адзін з заснавальнікаў і дырэктароў фонда «За выжываньне і разьвіцьцё чалавецтва», актывіст»Міжнароднай амністыі» у яе намаганьнях за адмену сьмяротнай казьні, першы сярод грамадзян СССР лаўрэат Нобелеўскай прэміі міра (1975 г.) Ён жа аўтар гіпотэзы аб канвергенцыі сацыялістычнай і капіталістычнай грамадзкіх сістэм як адзінага шляху прагрэсу чалавечай цывілізацыі і ўратаваньня яе ад тэрмаядзернай катастрофы.

На жаль, прыходзіцца і дагэтуль разьвейваць міф, найбольш агідны для постаці Сахарава. Я маю на ўвазе прышчэпленае саўковай большасьці жыхароў СССР уяўленьне аб Сахараве як махровым сіяністе з празрыстымі намёкамі на яго яўрэйства. Наогул кажучы, гэта толькі адбітак

больш грунтоўнай акалічнасьці: «інтэрнацыяналізм» СССР атрымаў у спадчыну ад царскай Расеі антысемітызм і зрабіў яго важнай часткай сваёй ідэалогіі. У Савецкім Саюзе гэта вядомыя кампаніі барацьбы з касмапалітамі, апафеозам якой сталі забойствы яўрэйскіх дзеячоў культуры ды працэс над крамлёўскімі ўрачамі-забойцамі. Пункт 5 анкеты ў аддзеле кадраў быў бадай што ня менш важным, чым шосты артыкул Канстытуцыі СССР.

Дык хто ж на самой справе гэты «сіяніст» Сахараў? Яго прадзед Мікалай Іванавіч быў праваслаўным сьвятаром, дзед Іван Мікалаевіч -адвакатам, а бацька Дзьмітры Іванавіч - школьным выкладчыкам фізікі. Першая жонка самога Андрэя Дзьмітрыевіча - Клаўдзія Аляксееўна Віхірава - была хімікам-тэхнолагам (памерла ад рака ў 1969 г.). З другой жонкай - Аленай Георгіеўнай Боннэр - Андрэй Дзьмітрыевіч пазнаёміўся ў 1971 годзе. Боннэр мае медыцынскую адукацыю і, між іншым, зьяўляецца дачкою вядомага супрацоўніка Камінтэрна Георгія Аліханава.

«Сіяніст» Сахараў на ўвесь голас пратэставаў супраць жорсткасьці пры асадзе ізраільцянамі палестынскага лагера Тэль-Заатар, супраць страўліваньня паміж сабою арабаў, арабаў і курдаў, арабаў ды ізраільцян. Сахараў першы сярод грамадзян СССР выступіў супраць «інтэрнацыянальнай місіі» савецкіх войскаў у Аўганістане. Справядлівасьць пазіцыі Андрэя Дзьмітрыевіча больш яскрава відаць сёньня, калі раздуты «інтэрнацыяналістамі» пажар грамадзянскай вайны перакінуўся з Аўганістана на былы савецкі Таджыкістан і Чачню.

Для беларускіх саўкоў «агент міжнароднага сіянізму» Сахараў, на жаль, такі ж злодзей, як і другі савецкі лаўрэат Нобелеўскай прэміі міра «агент ЦРУ» Гарбачоў. Першы пачаў капаць яму пад СССР, другі СССР зьнішчыў.

А вось як ацэньвае Сахарава-фізіка ў прадстаўленьні на навуковы сьвет фізічнага інстытута імя П.Н.Лебедзява лаўрэат Нобелеўскай прэміі па фізіцы 1958 г. акадэмік Ігар Тамм: «Не может быть сомнений в том, что А.Д.Сахаров заслуживает не только ученой степени доктора физических наук, но и избрания в Академию наук СССР. А.Д.Сахаров является одним из самых крупных физиков нашей страны». Гэта было напісана ў 1953 годзе.

У навуцы Сахараў прайшоў шлях ад ваенных і энэргетычных праблем да вывучэньня фізічнай сутнасьці ўзьнікненьня і эвалюцыі нашай метагалактыкі. Па магутнасьці інтэлекту Андрэя Дзьмітрыевіча можна параўнаць з Рэзерфордам. Але жыцьцёвы лёс гэтых тытанаў дыяметральна супрацьлеглы.

Рэзерфорд ня страціў у навуцы амаль ніводнага году. Ягоны штурм глыбінных асноў структуры матэрыі зьмяняўся то асадаю, то абходнымі манеўрамі, але сама навуковая эпапея ніколі не спынялася. Яе абарвала толькі нечаканая сьмерць сэра Эрнэста. Праўда, аднойчы (1915 г.) Рэзерфорда зацягнулі ў ваенна-тэхнічныя распрацоўкі пад патранажам першага лорда адміралцейства Чэрчыля. Аднак Рэзерфорд хутка ўцёк у сваю вельмі сьціплую лабараторыю. «Нельга адначасова служыць і Мінэрве, і Мамоне» - вось рэзюмэ Рэзерфорда да гэтага эпізода сваёй біяграфіі.

У Андрэя Дзьмітрыевіча ўсё склалася інакш. Ён трапіў у ваенна-тэхнічную шарашку адразу пасьля універсітэту. Затым некалькі гадоў акадэмічнай навуковай працы, але ў 1948 годзе Сахараў зноў прыцягнуты да ваенна-тэхнічнай справы, якой аддаў цалкам два дзесяцігоддзі. Ён стварыў ядзерную зброю раней, чым Эдвард Тэллер у ЗША. У адрозьненьне ад уранавай бомбы Берыі-Курчатава, вадародная бомба Сахарава была арыгінальнай (вучоны не карыстаўся шпіёнскімі шпаргалкамі, здабытымі за акіянам).

Калі ж джын выйшаў з бутэлькі, Андрэй Дзьмітрыевіч хутка зразумеў, што яго ашукалі. СССР дамагаўся не стратэгічнай раўнавагі, а наадварот, шматразовай перавагі ў ядзернай зброі над Захадам. Сутыкненьні з ваеннымі чынамі і самім Хрушчовым далі марны вынік -толькі пагадненьне аб забароне выпрабаваньняў ядзернай зброі ў трох асяроддзях. Супермілітарызацыя пажырала ўсе рэсурсы краіны. Засільле ВПК і КДБ вяло чалавецтва да тэрмаядзернай катастрофы. І Сахараў стаў дысідэнтам. Ён ратаваў нашыя душы.

Андрэй Дзьмітрыевіч неаднаразова падкрэсьліваў, што ў СССР «инакомыслие» аўтаматычна становіцца «свободомыслием». Уся бяда ў тым, што ў імперыі хлусьні «свободомыслие» вяло да кампаніі маральнага і фізічнага зьнішчэньня дысідэнта. У выніку ўсё астатняе жыцьцё дысідэнта Сахарава паглынула барацьба за выжываньне, як асабістае, так і ўсёй Чалавечай цывілізацыі. У гады татальнага прэсінга супраць Сахарава раздаўся толькі адзін мужны голас пратэсту. Цытую ненадрукаваны зварот пісьменьніка Вайновіча ў газету «Известия» (студзень 1980 г.): «Позвольте через вашу газету выразить моё глубокое отвращение ко всем учреждениям и трудовым коллективам, а также отдельным товарищам, включая передовиков производства, художников слова, мастеров сцены, героев социалистицеского труда, академиков, лауреатов и депутатов, которые уже приняли или ещё примут участие в травле лучшего человека нашей страны - Андрея Дмитриевича Сахарова».

Ну, а як жа калегі, акадэмікі? У той час, калі адзін з найбольш таленавітых савецкіх фізікаў у галіне мікра- і макраматэрыі працаваў як фізік толькі ўрыўкамі, яны, цёпла ўладкаваўшыся ў Маскве, спакойна пісалі свае працы па ядзернай фізіцы і касмалогіі, выкарыстоўваючы ідэі Сахарава. А Сахараў у гэты час вёў няроўны бой з «искусствоведами в штатском» у г.Горкім... Яны падпісвалі адкрытыя лісты, «письмо сорока» (1973), потым «письмо семидесяти трёх» (1975). Там стаялі і прозьвішчы прэзідэнтаў акадэміі - Келдыша, Аляксандрава. Апошняму беларусы павінны асабліва быць удзячны за яго намаганьні ўтаіць сапраўдны памер Чарнобыльскай катастрофы. Агідна, што некаторыя акадэмікі-падпісанты ў 1989 годзе былі ня супраць «присоединить свой голос скорби» у афіцыйным некралозе Сахараву.

Аднак і сярод акадэмікаў прагучаў адзін голас сумленьня. Цытую ліст да Брэжнева ад 4 сьнежня 1981 года:

«Глубокоуважаемый Леонид Ильич!

Я очень старый человек, и жизнь научила меня, что великодушные поступки никогда не забываются. Сберегите Сахарова. Да, у него большие недостатки, трудный характер, но он великий учёный нашей страны.

С уважением П.Л.Капица»

Брэжнеў прачытаў ліст у той жа дзень., Аднак шабаш ведзьмаў працягваўся. Віск «послушного большинства» суправаджаў Сахарава да апошніх дзён. Дастаткова ўспомніць паседжаньні гарбачоўскага Вярхоўнага Савету.

На фоне шматлікіх прарываў Сахарава да мікрафона сесіі гарбачоўскага Вярхоўнага Савету і настойлівых спробаў уключыць пункт аб адмене шостага артыкула Канстытуцыі ў павестку зьезда, сьмерць Андрэя Дзьмітрыевіча аказалася такой нечаканай... Хаваць яго прыйшла, без перабольшаньня, ўся Масква. Як адзначыў Станіслаў Кандрашоў, у СССР гэта было трэцяе грамадзянскае пахаваньне пасьля пахаваньня Твардоўскага і Высоцкага. Усе астатнія пахаваньні былі або казённымі, або прыватнымі.

«Прости нас, Андрей Дмитриевич!» - прасілі аратары і транспаранты на жалобным мітынгу ў Лужніках. На дакументальных здымках бачым жалезабетонныя постаці Гарбачова і Рыжкова, побач - поўны несуцяшальнага смутку і гора твар Яўгена Еўтушэнкі... Гэта былі жарсьці па Андрэю, вялікаму сыну свайго народу і нашага века, нашага агульнага сусьвету.

Лёс Сахарава велічны і трагічны, шэкспіраўскага маштабу. Пісаць пра яго мне, шараговаму абывацелю, - хуліганства. Але ж камусьці трэба... Лёс Сахарава асабліва балюча ўспрымаецца пасьля яго сьмерці, калі зграя несумленных выскачкаў стала прыкрывацца яго імем. Гэтае сьвятое імя палошчуць і сёньня. Небарака Андрэй Сахараў нават трапіў у рэкламны ролік Жырыноўскага. Такой стала Расея пасьля Сахарава. Але ж яшчэ жыве і другая Расея, ватрая сваіх трох Андрэяў: Платонава, Таркоўскага, Сахарава. За Уралам яшчэ памятаюць Васіля Шукшына ды Георгія Буркова. Яшчэ б'ецца ў Сібіры сэрца Віктара Астаф'ева. Яшчэ змагаецца ў Расеі за правы чалавека сябра Сахарава па дысідэнцтву, наш братка-беларус па паходжаньню, Сяргей Кавалёў.

Шостыя ўгодкі сьмерці Андрэя Сахарава засталі нашу гаротную Беларусь у вельмі небясьпечны час. Рэспубліка пад вядомым кіраўніцтвам нясецца на Усход. Мне ўспамінаецца палутарка з газагенератарнымі печкамі, што драпала на ўсход 23 чэрвеня 1941 года. Неслася з чадам, хістаючыся ад кювета да кювета. Тады ўцякалі ад немца, а цяпер... А цяпер ад Эўропы. Бо там памірыліся, папрасілі адзін у другога прабачэньня. Наш жа «усенародна абраны» памірыўся хіба што толькі з «известным Адольфом Гитлером», і пасьля таго фюрэра стаў бадай самым ваяўнічым на Эўразійскім кантыненьце.

Нам - і Расеі, і Беларусі - сёньня, як ніколі, патрэбен Сахараў, ці такі, як ён. Вось у гэтым мы абавязкова павінны быць адзінымі.

Г.К.

Міхась Зуй

МАЯ АЎТАБІЯГРАФІЯ

(Заканчэньне, пачатак у N 46)

Праз тры дні НКУС арганізавала аблаву на мяне, але тут яны ня мелі посьпеху. Дзесяць дзён сыпаў сьнег, а я сядзеў пад елкай і змагаўся за сваё існаваньне. Пасьля дзесяці дзён, з фальшывымі дакумантамі, сеў на цягнік і паехаў да майго сябра, які займаў высокі пост у адміністрацыі. Падчас нямецкай акупацыі яго брат быў у партызанах. На адным ложку праспаў з ім паўтара месяца. За гэчы час спаткаў некаторых блізкіх суседзяў, якія, нягледзячы, што належалі да камуністычнай партыі, абяцалі ў патрэбе абараніць мяне перад НКУС.

За гэты час зрабіў сабе другія дакуманты, зьмяніўшы прозьвішча, і пераехаў у Еліна Здруй, каля чэскай мяжы на ферму да майго сябры Рабізы. Я чакаў тэлеграмы ад прыяцеля са Шчэціна, які абяцаў залагодзіць на «чорна» пераход польска-нямецкай мяжы. У канцы чэрвеня (1948 г.) атрымаў тэлеграму: «Прыязжай». І 28 чэрвеня позна ўвечары паляк-праваднік, камандзір Арміі Краёвай, і я перайшлі мяжу. На трэці дзень, перамагаючы перашкоды, дабраўся да амерыканскага сектара ў Берліне, дзе прабыў каля двух з паловай месяцаў. Атрымаў ад сяброў БНП Маеўскага і Ул.Сенькі білет на самалёт у лагер Ватэнштэт - ангельская зона, дзе яны жылі. Алякун уцекачоў - паляк, ангельскі падданы - даведаўся, што я праваслаўны беларус і не дазволіў мне жыць у лагеры Ватэнштэт, а скіраваў да нямецкіх уцекачоў з Усходняй Нямеччыны. Нягледзячы на гэта, я жыў разам з сябрамі ў лагеры Ватэнштэт. Тут спаткаў сяброў БНП: Хведара Ільяшэвіча, Ул.Сеньку, Міхася Маеўскага і Аўгена Занкавіча. Тут мы рабілі нарады да прапановы ангельскім уладам адносна барацьбы з камунізмам. За час побыту ў лагеры (сем месяцаў) арганізаваў беларускія пастаноўкі, прымаў актыўны ўдзел у грамадзкай працы.

Пасьля размовы з ангельскім генералам разьведкі, згодна яго прапановы, параплавам прыплыў у Аўстралію (9 кастрычніка 1949 года). Паколькі маё прозьвішча і другія дадзеныя былі не сапраўднымі і ў маіх паперах, пастанавіў жыць у Аўстраліі пад уласным імем. Калі я аб'явіў афіцэру бясьпекі, што маё сапраўднае імя ёсьць іншае, чым пададзена ў дакумантах, ён затрымаў мяне ў лагеры Банагіла на шэсьць месяцаў. Палічыўшы, што я - «ваенны злачынец», пачаў рабіць даведкі аб маім жыцьці і дзейнасьці на Бацькаўчшыне. Пасьля шасьці месяцаў. афіцэр бясьпекі паклікаў мяне да сябе і кажа: «Ад дня нараджэньня (мы праверылі) усю вашу дзейнасьць. Падазрэньне было памылковае, на вас ніякіх цёмных плям няма. Можаце ехаць на працу, якая вам падабаецца». За гэты час навязаў сувязь з беларусамі, раскіданымі па ўсіх краінах сьвету. Першую працу дастаў у горадзе Альбуры на ліманаднай фабрыцы.

25-га сакавіка 1950 году сп. Ул.Клуніцкі******** арганізоўвае сьвяткаваньне Абвешчаньня Незалежнасьці Беларусі Актам 25-га Сакавіка 1918 г., і адначасна засноўвае Беларускае аб'яднаньне ў Новай Паўднёвай Валіі. Еду ў г.Сіднэй і прымаю ўдзел у сьвяткаваньні. Мяне выбіраюць у сябры Управы БА у НПБ.

Варочаюся на працу ў Альбуры, а праз пару месяцаў, у сувязі з патрэбай працаваць у Беларускім Аб'яднаньні ў НП Валіі, пераязджаю ў Сіднэй. У Лістападзе 1950 года паўстае непаразуменьне Ул.Клуніцкага з сябрамі Управы БА. Выбіраюць мяне старшынёй Аб'яднаньня і па сёньняшні дзень, бяз зьмены, стаю на гэтым пасту. У 1951 годзе дамаўляюся з сябрамі Беларускага Клубу ў Мельбурне аб злучэньні нашых арганізацыяў у адну для больш эфектыўнай грамадзкай працы.

Сябры Бел.Клубу пераймяноўваюць Клуб на Беларускае Аб'яднаньне ў Вікторыі. Робім зьезд Мельбурн-Сіднэй і абіраем Галоўную Управу Беларускага Аб'яднаньня ў Аўстраліі - БАуА. Лёс судзіў мне быць старшынёй і цягнуць далей цяжкую, няўдзячную працу і па сёньняшні дзень. Ад пачатку заснаваньня Аб'яднаньня была заснаваная і Рэдкалегія, якая на працягу 10-ці год выдавала часопіс «Новае жыцьцё», навязвала сувязь з Аўстралійскімі ўрадавымі палітыкамі. Лучылася да спаўпрацы з арганізацыямі іншых нацыянальнасьцяў. Супольна арганізоўвалі мітынгі, дэманстрацыйныя паходы па вуліцах Сіднэя і на ўзаем запрашалі да сябе дэлегатаў на нацыянальныя ўрачыстасьці. Беларускае Аб'яднаньне арганізоўвае мешаны хор, які выступаў на нацыянальных сьвяткаваньнях і міжнацыянальных канцэртах, рабілі публічныя беларускія забавы і кожны год нацыянальныя сьвяткаваньні: Абвешчаньне Незалежнасьці Беларусі Актам 25-га Сакавіка 1918 г., Другі Усебеларускі Кангрэс, Слуцкае Паўстаньне, таксама сяброўскія вечарыны, прысьвечаныя заслужаным беларускім патрыётам, як Я.Купалу, Я.Коласу, М.Багдановічу і другім. А таксама ставіліся беларускія пастаноўкі на нацыянальных сьвяткаваньнях.

13 сьнежня 1949 года атрымоўваю рангу надлейтэнанта. За грамадзкую працу 1 лютага 1952 года Прэзідэнт БЦРады Р.Астроўскі надае мне (рангу) капітана. Начальнік Галоўнага Штабу Беларускага Вызвольнага Руху 2 сьнежня 1952 года прызначае мяне інсьпектарам БВРуху ў Аўстраліі. 20 студзеня 1951-га атрымоўваю прызначэньне сябра БЦР, а 10 кастрычніка 1952 г. Прэзідэнт БЦРады прызначае мяне Старшынёй Дэлегатуры БЦР у Аўстраліі. На ўрачыстасьці 25-га Сакавіка 1962 года беларускае грамадзтва ўручае мне прэзент (падарунак). 13 лістапада 1978 года атрымоўваю ад Прэзідэнта (БЦР) рангу Генерала.

У 1965 годзе арганізоўваю высылку беларускіх дэлегатаў на міжнародныя палітычныя канферэнцыі Сусьветнай Антыкамуністычнай лігі (ВКАЛ) і апелюю да беларусаў сьвету дапамагчы фінансава пакрываць расходы, зьвязаныя з удзелам беларускіх дэлегатаў у рэпрэзентацыі Беларусі на канферэнцыях ВАКЛ.

Дэлегаты высылаліся з Аўстраліі, Нямеччыны, Амерыкі і Англіі. Абавязак за пакрыцьцё коштаў рэпрэзентацыі Беларусі ляжаў на мне. Гэта каштавала мне многа клопату і нерваў, ды ўласных выдаткаў. Не шкадую. Вынік уложанай працы аказаўся задавальняючым. Ужо ў 1971 годзе Беларусь, амаль нязнаную на Захадзе, Свабодалюбівыя Народы Сьвету афіцыйна прызналі за раўнапраўную сабе сяброўку, і прынятай Рэзалюцыяй на 5-ай Канферэнцыі ВАКЛ 24-га ліпеня 1971 года зацьвярджае ёй поўнае права на дзяржаўную незалежнасьць, і адначасна прыраклі ўсебаковую дапамогу Беларускаму Народу ў барацьбе за незалежнасьць...

Але невылечная хвароба палажыла мяне ў шпіталь і спыніла ўсю маю грамадзкую дзейнасьць...

Жыве Беларусь!!!

Аўстралія, Сіднэй. Кастрычнік 1994 год.

******** - Клуніцкі Уладзімір - арганізатар першай беларускай арганізацыі ў Аўстрліі. Першы старшыня беларускага Аб'яднаньня ў Аўстраліі. Сябра Беларускай Народнай Грамады і рэдактар грамадоўскага часопіса «Да Перамогі». Памёр 27 жніўня 1974 года ў Сіднэі.

Праграма тэлеперадач

Панядзелак, 25 сьнежня

Белорусское телевидение

8.00 «Фантазия». Фильм-концерт. **8.20** Футбол. Чемпионат Англии. Премьер-лига. «Лидс» - «Манчестер Юнайтед». **10.00** «Святой Михал, молись за нас...» Передача из Гомеля. **10.20** Праздничные встречи в студии «Сущность». **11.20** «Конон». Мультсериал (США). 1-я серия. **11.45** Барби-лото. **12.15** Студия «Колыбельная». Мультиклуб. **13.15** По вашим просьбам. «Золушка». Худ.фильм. **14.35** Мост. Рождество в Иерусалиме. **15.05** Премьера. Творческое объединение «Телефильм» представляет док.фильм «Варианты острых углов». **16.05** Ситуация. Почти детективная викторина. **16.45** Тэлесябрына. Рождественский форум искусств. Прямая линия. Передача из Гродно. **17.35** Белорусский дом. Художественно-публицистическая программа. **18.15** Тэлесябрына. Рождественский форум искусств. **19.10** И.Муравьева в худ.фильме «Самая обаятельная и привлекательная». **20.35** Колыбельная. **21.00** Новости. **21.55** «Фильмотека». «Безымянная звезда». Худ.фильм. 1-я серия. **23.00** «Новый год в опере». Анонс праздничной программы. **23.25** «Безымянная звезда». Худ.фильм. 2-я серия.

ОРТ

14.00, 17.00, 23.00 Новости **14.40** Мультфильм «Рождественское сокровище Михея» **14.40** Марафон-15 **15.00** Звёздный час **15.35** «Элен и ребята» **16.00** Джем **16.30** Семь дней спорта **17.20** «Тропиканка» Сериал **18.10** «Угадай мелодию» **18.35** «Ника-95» Док. фильм «Прощай, СССР!» **19.45** Спокойной ночи, малыши! **20.00** Время **20.45** «Детективное агенство «Лунный свет» Сериал **21.15** «Серебряный шар» Ведущий В.Вульф

Канал «Россия»

6.30 Время деловых людей. **7.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00** Вести. **7.25** Требуются... Требуются... **7.30** Звезды говорят. **7.35** Ритмика. **7.50** Всего понемногу. **8.40** Телегазета. **8.45** Совершенно секретно. **9.35** «Одиссея». Худ.фильм. **10.20** Милицейская хроника. **10.30** Газпром. **10.50** Ключевой момент. **11.00** Мир авиации. Дубай-95. **11.30, 13.20** Деловая Россия. Дневная информационно-аналитическая программа. **15.05** Там-там новости. **15.20** Новогодний пирог. **15.30** Кенгуру. **16.20** Новая линия. **16.50** Моя война. **17.20** Купить - не купить. **17.30** Спасение 911. **18.25** Устами младенца. **19.25** Подробности. **19.35** «Кто убил Гарри Филда?» Худ. фильм (Великобритания). Часть 2-я. **20.40** Репортер. **21.05** Момент истины. **22.30** Река времени. **22.35** Автомиг. **22.40** Служба 299-00-00. **22.55** «Последний контракт». Худ. фильм (Италия). 3-я серия.

Санкт-Петербург

12.00, 18.30, 21.45 Информ ТВ. **12.10** Стиль жизни. **12.25, 14.25** Музыкальный момент. **12.30** «Немецкая волна». **12.45** Овертайм. **13.00** Скорая помощь. **13.30** «Мануэла». Худ. фильм. **14.15** Советы садоводам. **16.45** Европейский калейдоскоп. **17.15** Классика-5. Музыка Д.Гершвина. **18.00** Телемагазин. **18.05** Телеблиц. **18.10** Большой фестиваль. **18.50** Спортивные новости. **18.55** «Мануэла». Худ. фильм. **19.45** Телеслужба безопасности. **19.55** «Новогодний праздник». Худ. фильм (Италия). 1-я серия. **21.30** Дела городские. **22.00** Спорт, спорт, спорт... **22.10** «Телекомпакт». Музыкальное шоу.

Польская программа

Программа 1

08 00 Программа дня. **08 05** Документальный фильм о природе. **08 45** Коляды-95. **09 30** «Звездочка». Мультфильм пр-ва Франции. **09 55** Концерт. **11 00** «Приключения Г. Финна». Сериал пр-ва США. **12 00** **505** тайн - прусские сокровища в Кракове. **12 55** Трансляция богослужения из Ватикана. **13 40** Божье дело. **14 50** В старом кино. Музыкальный фильм пр-ва США. **16 35** Стоит посмеяться. **17 00** Мужчины ее жизни. **17 50** Календарь XX века. **18 00** Телеэкспресс. **18 25** «За 80 дней вокруг света». Фильм пр-ва США. **20 00** Вечеринка. **20 30** Новости. **21 10** «Один дома». Комедия пр-ва США. **23 00** Ганна Банашак и ее гости. **23 55** Лицом к лицу. **00 40** «В поисках справедливости». Фильм пр-ва США. **02 10** «Чужой в доме». Фильм пр-ва Франции.

Программа 2

08 00 Коляды. **08 30** Рождество. **09 00** Рождественская ночь. **09 30** Местная программа. **10 30** Приветствие. **10 35** Тележурнал национальных меньшинств. **11 10** Концерт. **12 00** Телетеатр. **13 00** «Хейди». Фильм пр-ва США. **14 40** Праздничная программа кабаре. **15 30** Документальный фильм. **16 10** Приветствие. **16 15** Концерт. **16 35** «Любовь, изумруд и крокодил». Фильм пр-ва США. **18 15** Музыкальные встречи. **19 00** Местная программа. **19 10** Встреча с балладой. **20 05** Колесо фортуны. **20 35** Кроссворд. **21 00** Рождественский концерт. **22 00** Панорама. **22 30** Концерт. **22 55** «Рабочая девушка». Комедия пр-ва США. **00 40** Музыкальное шоу 1995. **02 10** Концерт. **02 50** Рождественское телепредставление.

Аўторак, 26 сьнежня

Белорусское телевидение

7.35 Утренний коктейль. **7.50** Авто-парк. **8.05** Финансовое время. **8.20** «И снова музыка». Фильм-концерт. **9.00** ТВ - школе. История. 9-й класс. Героическая защита Брестской крепости. **9.35** Все про все. **9.55** Бездельник. **10.25** объектив. Путешествия, встречи, отдых. **10.45** компьютерный полигон. **15.00** Новости (с сурдопереводом). **15.10** Торговый дом. **15.25** К 100-летию мирового кинематографа. «Элина Быстрицкая. Портрет одной весны». Док. фильм. **15.45** ТВ - школе. Внеклассное чтение. 3-й класс. В.Короткевич. «Лягушки и Черепаха». **16.05** Мультфильм. **16.20** Академия чести. **16.40** В объективе - Голландия. Передача из Бреста. **17.05** Уроки Н.Новожиловой. **17.35** «Что возьмем в будущее?» Размышление в конце года. **18.00** Музыкальный антракт. **18.10** Всемирные новости (Би-би-си, Си-эн-эн). **18.45** «Трижды один». Музыкальная передача MTV. **19.00** Новости. **19.10** К 40-летию Белорусского телевидения. Портрет в интерьере. Режиссер Валерий Пестов. **19.30** «Крок». Риск-версия. Телеигра. **20.05** «Лада ОМС» представляет: «Моя любовь, моя печаль». Телесериал. **20.35** Колыбельная. **21.00** Панорама. Информационно-аналитическая программа. **22.10** «Обыкновенное чудо». Худ.фильм. 1-я серия. В перерыве (23.00) - Новости. **23.45** Экономикст. **23.55** Телевизионный Дом кино. Сергею Есенину посвящается... **0.30** Под куполом Вселенной. **ГРОДНО**: **17.55** Дневник Принеманья. **18.10** Размышление на фактом. **18.20** Вечерний канал. Информационно-музыкальная программа.

ОРТ

14.00, 17.00, 23.00 Новости **17.20** «Тропиканка» Сериал **18.10** Час-пик **18.35** Угадай мелодию **19.00** Тема **19.45** Спокойной ночи, малыши! **20.00** Время **20.45** «Детективное агенство «Лунный свет» Сериал **21.00** Хоккей. Кубок Европы. «Кельн» (Германия) - «Динамо» (Москва)

Канал «Россия»

16.50 «Камень сновидений». Мультсериал. **17.15** Музыка на десерт. **17.25** Ваш партнер. **17.40** Теледебаты. **18.10** L-клуб. **19.00, 22.00** Вести. **19.25** Подробности. **19.35** «Самолет летит в Россию». Худ. фильм. **21.25** Киноафиша. **21.40** Экран криминальных сообщений. **22.30** Река времени. **22.35** Автомиг. **22.40** Служба 299-00-00. **22.55** «Последний контракт». Худ. фильм (Италия). 4-я серия.

Санкт-Петербург

16.50 По всей России. **17.00** Показывает Ленинградская областная телекомпания. **18.00** Телемагазин. **18.05** Телеблиц. **18.10** Большой фестиваль. **18.30, 21.45** Информ ТВ. **18.50** Спортивные новости. **18.55** «Мануэла». Худ. фильм. **19.45** Телеслужба безопасности. **20.00** Музыкальный момент. **20.05** «Новогодний праздник». Худ. фильм (Италия). 2-я серия. **22.00** Спорт, спорт, спорт... **22.15** М.Плачидо в худ. фильме «Парни с улицы» (Италия).

Польская программа

Программа 1

08 00 Программа дня. **08 05** Магия дикой природы. **08 55** Коляды. **09 30** Программа для детей. **10 00** Почему мы любим рождество? **10 45** Коляды. **10 55** «Приключения Г. Финна». Сериал пр-ва США. **12 00** Телеконцерт пожеланий. **12 50** Документальный фильм. **13 45** Польский Лондон. **14 15** Кодекс Божевича. **14 35** «Север - Юг». Сериал пр-ва США. **15 25** Духовная культура народа. **16 25** Мужчины ее жизни. **16 50** Календарь XX века. **18 00** Телеэкспресс. **18 25** «За 80 дней вокруг света». Фильм пр-ва США. **20 00** Вечеринка. **20 30** Новости. **21 10** «Стеклянная ловушка». Фильм пр-ва США. **23 30** Вопросы к себе. **00 50** Кабаре пожилых мужчин. **01 25** «Мона Лиза». Фильм пр-ва Англии.

Программа 2

08 00 Рождественские песни. **08 30** Концерт. **09 00** Рождественская ночь. **09 30** Местная программа. **10 30** Музыкально-поэтическое представление. **11 15** Праздничный концерт. **12 00** Телетеатр. **13 00** «Хэйди». Часть 2. Фильм пр-ва США. **14 30** Фигурное катание. **15 30** Необитаемый остров. **16 25** «Брильянт Нила». Фильм пр-ва США. **18 10** Сад искусств. **18 50** Музыкальная встреча. **19 00** Местная программа. **19 10** Встреча с балладой. **20 05** Телетурнир. **20 35** Программа для детей. **21 00** Час откровения. **22 00** Панорама. **22 35** Программа кабаре. **23 35** «Полицейский в детском саду». Комедия пр-ва США. **01 20** Необычный праздник.

Серада, 27 сьнежня

Белорусское телевидение

7.35 Утренний коктейль. **7.50** Экономикст. **8.00** Зеркало Си-эн-эн. **8.20** «Ночной Эрмитаж». Киноочерк. **8.30** «Лада ОМС» представляет: «Моя любовь, моя печаль». Телесериал. **9.00** ТВ - школе. Внеклассное чтение. 3-й класс. В.Короткевич. «Лягушки и Черепаха». **9.20** Видимо-невидимо. **15.00** Новости (с сурдопереводом). **15.10** Мультфильмы. **15.40** Адвокат. Права человека. **16.25** «Вам послан дар прекрасного икусства». Памяти белорусского певца Николая Сердобова. **17.10** Гости в дом. Белорусы в Египте. **17.20** Телевизионная биржа. **17.50** Скрижали. Любовь и корона. **18.00** Музыкальный антракт. **18.10** Всемирные новости (Би-би-си, Си-эн-эн). **18.45** «Трижды один». Музыкальная передача MTV. **19.00** Новости. **19.10** Злободневно. Принимает участие министр внешнеэкономических связей Республики Беларусь М.А.Маринич. Прямая линия. **19.50** «Лада ОМС» представляет: «Моя любовь, моя печаль». Телесериал. **20.20** Премьера цикла. «Это мы не проходили...» **20.35** Колыбельная. **21.00** Панорама. Информационно-аналитическая программа. **22.10** «Обыкновенное чудо». Худ. фильм. 2-я серия. В перерыве (23.00) - Новости. **23.45** Экономикст. **23.55** Столица. Тележурнал. **0.10** Под куполом Вселенной. **ГРОДНО**: **17.55** Дневник Принеманья. **18.05** Провинциальные истории. **18.30** Высокая мода: Гродненский вариант.

ОРТ

17.00 22.50 Новости **17.20** «Тропиканка» Сериал (заключительная серия) **18.10** Час-пик **18.35** «Угадай мелодию» **19.00** «Чтобы помнили» Ведущий Л.Филатов **19.45** Спокойной ночи, малыши! **20.00** Время **20.45** «Дом под звёздным небом» х/ф **23.00** «Т.С.Н.» **23.55**. Хоккей. Кубок Европы.

Канал «Россия»

6.30 Время деловых людей. **7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00** Вести. **7.25** Требуются...требуются... **7.30** Звезды говорят. **7.35** Ритмика. **7.50** Всего понемногу. **8.30** Телегазета. **8.35** «Санта-Барбара». Худ.фильм. **9.30** Встреча с героями «Санта-Барбары». **10.20, 21.10** Чрезвычайный канал. **10.30** Крестьянский вопрос. **10.50** «Камень сновидений». Мультсериал. **11.15** Новая линия. **15.05** Там-там новости. **15.20** Новогодний пирог. **15.30** Вчера, сегодня, завтра. **16.20** Дальний Восток. **16.50** «Камень сновидений». Мультсериал. **17.15** Видеопоэзия. А.Фет. **17.25** Ваш партнер. **17.40** Белая ворона. **18.25** Своя игра. **19.25** Подробности. **19.35** «Санта-Барбара». Худ.фильм. **20.30** Домино Михаила Боярского. **22.30** Река времени. **22.35** Автомиг. **22.40** Служба 299-00-00. **22.55** Экран криминальных сообщений. **23.05** Худ. фильм Киры Муратовой «Увлеченья».

Санкт-Петербург

12.00, 14.30, 18.30, 21.45 Информ ТВ. **12.10** Стиль жизни. **12.25** Музыкальный момент. **12.30** «Немецкая волна». **12.45** «Рецепт». Передача для врачей, фармацевтов и пациентов. **13.00** Скорая помощь. **13.30** «Мануэла». Худ.фильм. **14.20** Советы садоводам. **14.40** «Сестрички из Лос-Анджелеса». Худ. фильм. **15.50** «Матильда». Видеофильм. **16.55** Детское ТВ: Там, где живет Паутиныч. **17.20** Маленькие звездочки. **17.45** «Шесть граней удачи». Телеигра-лотерея. **18.00** Телемагазин. **18.05** Телеблиц. **18.10** Большой фестиваль. **18.50** Спортивные новости. **18.55** «Мануэла». Худ.фильм. **19.45** Телеслужба безопасности. **20.00** Галантные звуки. **20.15** «Это было недавно, это было давно...» Концерт Э.Хиля. **21.05** Блеф-клуб. **22.00** Спорт, спорт, спорт... **22.15** «Золотой телец». Развлекательная программа.

Польская программа

Программа 1

07 00 Кофе или чай? **08 45** Беседа. **09 00** «Мода на успех». Сериал пр-ва США. **09 30** Телеканикулы. **10 00** Новости. **10 10** Тележурнал. **10 20** Мама и я. **10 30** Дошкольники дома. **11 00** «Слава». Сериал пр-ва США. **11 50** Музыкальная программа. **12 00** Тележурнал. **12 15** Рыбы и рыбки. **12 30** Вместе или порознь. **13 00** Новости. **13 10** Агробизнес. **13 15** Сельскохозяйственная программа. **13 40** Повторение истории. **14 00** Документальный фильм. **14 30** Литовская культура. **14 50** Гость дня. **14 55** Сказочный мир Иосифа Вильконя. **15 15** Сериал пр-ва Англии. **15 25** Люмен 2000. **15 55** Программа на вечер. **16 00** Музыкально-поэтический журнал. **16 30** «Мода на успех». Сериал пр-ва США. **17 00** Для молодежи. **17 25** Программа для детей. **17 50** календарь XX века. **18 00** Телеэкспресс. **18 20** Телетурнир. **18 50** С камерой среди зверей. **19 10** «Солнечный патруль». Сериал США. **20 00** Вечеринка. **20 30** Новости. **21 10** «Парни из Бразилии». Фильм пр-ва США. **23 15** Пульс дня. **23 25** Имею право. **00 00** Новости. **002 0** Сто лет кино. **01 20** «Молочная подливка». Фильм пр-ва Германии.

Программа 2

08 00 Панорама. **08 10** Спортивная программа. **08 20** Утренний гость. **08 50** Академия здоровья. **09 00** Местная программа. **09 30** «Все, кроме любви». Сериал пр-ва США. **10 00** Мир женщин. **10 30** «Фитнесс клуб». Сериал пр-ва Польши. **11 00** Программа для детей. **11 25** Телетурнир. **11 50** Театр молодого зрителя. **12 40** Музыкальный фильм. **13 50** Академия здоровья. **14 00** Панорама. **14 20** Сериал пр-ва Италии. **15 10** Театр молодого зрителя. **16 05** Приветствие. **16 10** Мультсериал. **16 35** Пейзажи польской деревни. **17 00** Животные вокруг нас. **17 30** Телетурнир. **18 00** Киносеанс. **18 30** Представления 80-х. **18 55** Розыгрыш лото. **19 00** Панорама. **19 10** Местная программа. **20 05** Колесо фортуны. **20 35** Программа для детей. **21 00** Раз в 100 лет. **22 00** Панорама. **22 35** Экспресс репортеров. **23 05** Оперетта. **01 00** Панорама. **01 05** Звезды праздничного джаза.

Чацьвер, 28 сьнежня

Белорусское телевидение

7.35 Утренний коктейль. **7.50** Экономикст. **8.00** Зеркало Си-эн-эн. **8.20** «Фантазии на темы Фаберже». Киноочерк. **8.30** «Лада ОМС» представляет: «Моя любовь, моя печаль». Телесериал. **9.00** Уроки Н.Новожиловой. **9.30** Банка комиксов. **11.30** Фристайл. Кубок Европы. **15.00** Новости (с сурдопереводом). **15.10** «Он, она и дети». Худ.фильм. **16.25** Взаимопонимание. О культурных и благотворительных связях Германии и Беларуси. **16.45** Обновление. Встречи на Ивьевской земле. **17.15** Весы. **17.25** Арсенал. Программа для армейцев. **18.00** Музыкальный антракт. **18.10** Всемирные новости (Би-би-си, Си-эн-эн). **18.45** «Трижды один». Музыкальная передача MTV. **19.00** Новости. **19.10** «Песню берите с собой». Концерт белорусской эстрадной песни и поэзии. Часть 1-я. **20.35** Колыбельная. **21.00** Панорама. Информационно-аналитическая программа. **22.10** «Песню берите с собой». Продолжение. **23.15** Новости. **23.30** Экономикст. **23.40** «Крок». Информационная программа. **0.05** Под куполом Вселенной. **0.10** «Крок». «Большая Медведица». Кино и видео для молодежи. **0.30** Футбол. Чемпионат Англии. Премьер-лига. «Манчестер Юнайтед» - «Ньюкасл». **ГРОДНО**: **18.00** Баловник. Программа для детей на польском языке. **18.35** Дневник Принеманья.

ОРТ

5.00 Телеутро **8.00 11.00 14.00 17.00 23.00** Новости **8.15** «Тропиканка» Сериал (заключительная серия) **9.05** «Чтобы помнили» Ведущий Л.Филатов **9.45** Хоккей. Кубок Европы. **10.40** Смак **11.10** ТРК «Мир» **14.20** «Виджит спешит на помощь» Мультсериал **14.40** Лего-го! **15.10** Тин-тоник **15.35** «Элен и ребята» **16.00** Рок-урок **16.30** Семь дней спорта **17.20** Лотто Миллион **17.35** Час-пик **18.00** **100** лет кино. Фильм Ингмара Бергмана «Седьмая печать» **19.45** Спокойной ночи, малыши! **20.00** Время **20.45** «Ника-95» Итоги кинематографического года **23.45** «Т.С.Н.» Сериал **0.40** Музобоз

Канал «Россия»

6.30 Время деловых людей. **7.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00** Вести. **7.25** Требуются...требуются... **7.30** Звезды говорят. **7.35** Ритмика. **7.50** Всего понемногу. **8.30** Телегазета. **8.35** «Санта-Барбара». Худ.фильм. **9.30** Встреча с героями «Санта-Барбары». **10.20** Милицейская хроника. **10.30** Газпром. **10.50** «Камень сновидений». Мультсериал. **11.15** Музей кино в Бомбее. **11.20** «Человек с бульвара Капуцинов». Худ. фильм. **13.20** И это кино. **13.50** Мульти-пульти. **14.10** XX век в кадре и за кадром. Сергей Бондарчук. **15.05** Новогодний пирог. **15.15** Там-там новости. **15.30** «Щелкунчик». Фильм-феерия. **16.20** Новая линия. **16.50** «Камень сновидений». Мультсериал. **17.20** «Великие и неповторимые». Фильм-концерт. **17.55** Ваш партнер. **18.10** Караоке по-русски. **19.25** Подробности. **19.35** «Санта-Барбара». Худ. фильм. **20.30** Маски-шоу. **21.10** Шумный «Тихий дом». **22.30** Река времени. **22.35** Автомиг. **22.40** Служба 299-00-00. **22.55** «Фотоувеличение». Худ. фильм (Великобритания - Италия).

Санкт-Петербург

12.00, 14.30, 18.30, 21.45 Информ ТВ. **12.10** Стиль жизни. **12.25, 12.45, 14.45, 16.30** Музыкальный момент. **12.30** «Немецкая волна». **12.50, 16.35, 18.05** Телеблиц. **13.00** Скорая помощь. **13.30** «Мануэла». Худ. фильм. **14.20** Советы садоводам. **14.50** «Чаплиниана». Фильм-балет. **15.55** «Поэтический театр». С.Есенин «Черный человек». **16.40** По всей России. **17.00** Показывает Ленинградская областная телекомпания. **18.00** Телемагазин. **18.10** Большой фестиваль. **18.50** Спортивные новости. **18.55** «Мануэла». Худ.фильм. **19.45** Телеслужба безопасности. **20.00** В.Холодная в фильме «Жизнь за жизнь» (1916 г.). **21.10** Памяти С.Есенина. **22.00** Спорт, спорт, спорт... **22.15** О.Мути и П.Вилладжо в фильме «Бони Клайд по-итальянски» (Италия).

Польская программа

Программа 1

07 00 Кофе или чай? **08 45** Беседа. **09 00** Мультсериал. **09 30** Программа для детей. **10 00** Новости. **10 10** Танцевальные сказки. **10 20** Мама и я. **10 35** Дошкольники дома. **11 05** «Юристы из города Ангелов». Сериал пр-ва США. **11 50** Музыкальная программа. **12 00** Кулинарная программа. **12 20** Это легко. **12 30** Четверть часа на экране. **12 45** Жить безопасней. **13 00** Новости. **13 10** Агробизнес. **13 15** Сельскохозяйственная программа. **13 40** Документальный фильм. **14 10** Между нами животными... **14 30** Выстрел в десятку. **14 35** Выстрел в десятку. **14 55** Животные мира. **15 35** Программа о питании. **16 00** Музыкальная программа. **16 30** «Макс Глик». Сериал пр-ва Канады. **17 00** Телеканикулы. **17 50** Календарь XX века. **18 00** Телеэкспресс. **18 20** Киножурнал. **18 40** Здоровье. **19 05** «Папа майор». Сериал пр-ва США. **19 30** Католический журнал. **20 00** Вечеринка. **20 30** Новости. **21 10** «Неприкасаемые». Сериал пр-ва США. **22 00** Рожать по-человечески. **22 30** Публицистическая программа. **23 20** Правительственный журнал. **23 30** Пегас. **00 00** Хозяйственные новости. **00 20** Миниатюры. **00 25** «Метал и меланхолия». Документальный фильм. **01 20** «В тени». Фильм пр-ва Франции.

Программа 2

08 00 Панорама. **08 10** Спортивная программа. **08 20** Утренний гость. **08 50** Академия здоровья. **09 00** Местная программа. **09 30** «Дети, заботы и мы». Сериал пр-ва США. **10 00** Трансляция заседаний сейма. **15 55** Приветствие. **16 00** Вокруг света. **16 30** Спортивная студия. **17 00** Документальный фильм. **17 30** Телетурнир. **18 00** Документальный фильм. **19 00** Панорама. **19 10** Местная программа. **20 05** Телетурнир. **20 35** Клуб пана Рыся. **21 00** Публицистическая программа. **21 50** Спортивная программа. **22 00** Панорама. **22 35** Люблю кино. **22 40** «Роза». Фильм пр-ва Франции. **00 45** **100** лет кино. **01 00** Панорама. **01 05** Люблю кино.

На тыдзень

Пятніца, 29 сьнежня

Белорусское телевидение

7.35 Утренний коктейль. **7.50** Экономикст. **8.00** Зеркало Си-эн-эн. **8.20** «Семь маленьких рассказов о первой любви». Худ. фильм. **9.25** Театр песни Я.Поплавской и А.Тихановича. **10.30** Фристайл. Кубок Европы. **15.00** Новости (с сурдопереводом). **15.10** К **100**-летию мирового кинематографа. «Сказочный мир Александра Птушко», «Илья Фрез и его фильмы». **16.00** Вера, Надежда, Любовь. Гродненское училище искусств. **16.55** Все про все. **17.15** Телеанонс. **17.20** Диалоги о спорте. Анатолий Клименко (пулевая стрельба). **17.35** Протокол. Международная программа. **18.00** Музыкальный антракт. **18.10** Всемирные новости (Би-би-си, Си-эн-эн). **18.45** «Трижды один». Музыкальная передача MTV. **19.00** Новости. **19.10** «Песню берите с собой». Концерт белорусской эстрадной песни и поэзии. Часть **2**-я. **20.35** Колыбельная. **21.00** Панорама. Информационно-аналитическая программа. **22.10** «Песню берите с собой». Продолжение. **23.30** Новости. **23.45** Экономикст. **23.55** Компания «Цептер» представляет: «Слияние двух лун». Худ. фильм (США). **1.40** Под куполом Вселенной. **ГРОДНО**: **18.10** Дневник Принеманья. Новогодний выпуск. **18.30** На исходе года. В передаче принимает участие председатель облисполкома А.И.Дубко.

ОРТ

5.00 Телеутро **8.00 11.00 14.00 17.00 23.00** Новости **8.15** «Левша» Мультфильм **9.00** «Золотая монета» Конкурс детской песни в Италии **9.40** Клуб путешественников **10.25** Пока все дома **11.10** ТРК «Мир» **14.20** «Виджит спешит на помощь» Мультсериал **14.45** Новая реальность **15.05** Фильм-сказка **16.30** Семь дней спорта **17.20** Дикое поле **17.35** Человек и Закон **18.05** Час-пик **18.30 10** минут из «Новогодней ночи на Первом канале» **18.40** Поле чудес **19.45** Спокойной ночи, малыши! **20.00** Время **20.45** «Детективное агенство «Лунный свет» Сериал **21.45** Взгляд **22.30** «Трасса» **23.00** Хоккей. Кубок Европы. ХВ-**71** (Швеция) -»Йокерит» (Финляндия) **0.25** «**50/50**»

Канал «Россия»

6.30 Время деловых людей. **7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00** Вести. **7.25** Требуются...требуются... **7.30** Звезды говорят. **7.35** Ритмика. **7.50** Всего понемногу. **8.20** Ура! Каникулы. «Мама». Худ. фильм. **9.45** Торговый дом. «Ле Монти». **10.20** Крестьянский вопрос. **10.40** Милицейская хроника. **10.50** Вовкулакия, или Загадка доктора Никодима. **11.05** Продленка. **15.05** Там-там новости. **15.20** Чья сторона? **15.50** Месяцеслов. **16.20** Новая линия. **16.50** Дисней по пятницам. «Зорро». Худ. фильм. **17.50** Новогодний пирог. **18.00, 19.35** «Золотые годы». Премьера научно-фантастического триллера (США). **1**-я и **2**-я серии. **19.25** Подробности. **20.35** «К-**2**» представляет: кинофестиваль «Золотой билет». **22.30** Река времени. **22.35** Автомиг. **22.40** Служба **299-00-00**. **22.55** «К-**2**» представляет: фильм-призер фестиваля «Золотой билет» в номинации «Любимая комедия».

Санкт-Петербург

12.00, 14.30, 18.30, 21.45 Информ ТВ. **12.10** Стиль жизни. **12.25, 12.45, 14.45, 16.55** Музыкальный момент. **12.30** «Немецкая волна». **12.50, 16.00, 18.05** Телеблиц. **13.00** Скорая помощь. **13.30** «Мануэла». Худ.фильм. **14.20** Советы садоводам. **14.50** В.Холодная в фильме «Жизнь за жизнь» (**1916**г.). **16.05** Детское ТВ. «Малиновая кошка». Телеспектакль. **17.00** Показывает Ленинградская областная телекомпания. **18.00** Телемагазин. **18.10** Большой фестиваль. **18.50** Спортивные новости. **18.55** «Мануэла». Худ.фильм. **19.45** Телеслужба безопасности. **20.00** «Парад парадов» представляет: Группа «На-На». **20.40** «Личное дело». Л.Якубович. **21.10** Петербургский ангажемент. **22.00** Спорт, спорт, спорт... **22.15** «День волков». Худ. фильм (США).

Польская программа

Программа 1

07 00 Кофе или чай? **08 45** Беседа. **09 00** «Мода на успех». Сериал пр-ва США. **09 30** Телеканикулы. **10 00** Новости. **10 10** Программа для детей. **10 20** Мама и я. **10 30** Дошкольники дома. **11 05** Сериал пр-ва США. **11 50** Музыкальная программа. **12 00** Программа для родителей. **12 15** Делай как мы. **12 30** У себя. **13 00** Новости. **13 10** Агробизнес. **13 15** Сельскохозяйственная программа. **13 45** Польский феномен. **13 55** Школа. **14 00** Если не Оксфорд, то что? **14 25** Осень. **14 55** Фирма. **15 10** Кто ты есть? **15 25** Тележурнал. **15 50** Программа на вечер. **16 00** Музыкальная программа. **16 30** «Мода на успех». Сериал пр-ва США. **17 00** Программа для молодежи. **17 25** Программа для детей. **18 00** Телеэкспресс. **18 20** Тележурнал. **18 30** Еженедельник культуры. **18 45** Тележурнал потребителя. **19 05** Свидание втемную. **19 50** Сатирическая программа. **20 00** Вечеринка. **20 30** Новости. **21 10** «Величайший любовник мира». Комедия пр-ва США. **22 40** Пульс дня. **23 00** Четверть часа. **23 25** Тележурнал. **00 00** Новости. **00 15** Развлекательная программа. **00 50** «Класс **1984**». Фильм пр-ва США. **02 25** Репортаж. **02 40** Еженедельник культуры.

Программа 2

08 00 Панорама. **08 10** Спорт. **08 20** Утренний гость. **08 50** Академия здоровья. **09 00** Местная программа. **09 30** «Полный дом». Сериал пр-ва США. **10 00** Трансляция заседаний сейма. **15 55** Приветствие. **16 00** Мультсериал. **16 30** Тележурнал. **17 00** Спортивная студия. **18 00** Развлекательная программа. **19 00** Панорама. **19 10** Местная программа. **20 05** Один из десяти. **20 35** Программа для детей. **21 00** Документальный фильм. **21 50** Спортивная программа. **22 00** Панорама. **22 35** Тележурнал. **22 40** Развлекательная программа. **23 15** «Год из жизни одной семьи». Фильм пр-ва США. **01 00** Панорама. **01 05** Дезертир.

Субота, 30 сьнежня

Белорусское телевидение

8.00 Спортплощадка. **8.15** Мир природы и увлечений. **9.05** «Ералаш». Юмористический журнал для детей. **9.25** Здоровье. Новогодняя программа. **9.55** Европейская двадцатка. Музыкальная программа MTV. **10.40** Бон тон. **11.10** Многоголосие. «С Новым годом!» **12.15** Золотые ключи. **1** Республиканский телефестиваль народного творчества. Конкурсная программа. **13.40** К **40**-летию Белорусского телевидения. «Между нами, женщинами...» **14.35** Силач. Спортивный телеклуб. Праздничный выпуск. **15.30** «Тропическая жара». Худ.фильм. **16.20** Банка комиксов. **16.50** Галерея. Новогодний выпуск. Авторская программа Татьяны Егоровой. **17.20** Финансовый час. **17.35** Новый год в опере. **19.05** По вашим просьбам. «Зигзаг удачи». Худ.фильм. **20.35** Колыбельная. **21.00** Новости. **21.50** «Звезды» на экране. О.Басилашвили в худ.фильме «Сны». **23.10** Видимо-невидимо. **0.10** Под куполом Вселенной. **0.15** Королевская охота.

ОРТ

6.45 8.10 Телеканал «Подъём!» **7.45** Слово пастыря **8.00 14.00 17.00 23.15** Новости **9.30** Детская программа «Не зевай» **10.00** Утренняя почта **10.35** Смак **10.55** Кукла моей мечты **11.35** Бомонд **11.55** Новогодняя ёлка в цирке на Цветном **12.25** Фильмы нашей памяти «Трактористы» **14.20** «Исполнение желаний» Мультфильм **14.50** В мире животных **15.30** «Окно в Европу» **16.00** «Как-то раз...» **16.10** «Счастливый случай» **17.20** Михалков, Мордюкова, Ефремов, Гердт и другие в «Русском проекте» **1**-го канала **17.55** «Золотая серия» Год **1965**. «Операция «Ы» и другия приключения Шурика» **19.45** Спокойной ночи, малыши! **20.00** Время **20.45** «Что? Где? Когда?» Финал **22.10** «Детективное агенство «Лунный свет» Сериал **23.20** Хоккей. Кубок Европы. Финал. Передача из Германии

Канал «Россия»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Вести. **7.25** Звезды говорят. **7.30** Этикетка. Новогодний выпуск. **7.40** Ура! Каникулы. «В поисках капитана Гранта». Худ. фильм. **1**-я и **2**-я серии. **9.55** Пилигрим. **10.40** Л.Орлова в фильме Г.Александрова «Скворец и лира». **13.20** Кадр-**100**. **14.20** Футбол без границ. **15.05** Наш сад. **15.35** Открытый чемпионат СНГ по бодибилдингу. **15.55** Рек-тайм. **16.45** Шарман-шоу. **18.00, 19.25** «Золотые годы». Научно-фантастический триллер (США). **3**-я и **4**-я серии. **20.25** Рождественский бенефис. Людмила Гурченко. **22.30** Река времени. **22.35** Автомиг. **22.40, 23.55** Служба **299-00-00**. **22.55** Программа «А». **0.10** «Несколько любовных историй». Худ. фильм.

Санкт-Петербург

9.00 Стиль жизни. **9.20** «Страшила на чердаке». Худ. фильм для детей (Чехия). **10.40** «Бабиле-**91**». Музыкальный фильм (Франция). **11.45** «Рандеву» со звездой. Анастасия. **12.15** «Рецепт». Передача для врачей, фармацевтов и пациентов. **12.25** Теледоктор. **12.45** Телевизионная служба трудоустройства. **13.00** «Сестрички из Лос-Анджелеса». Худ. фильм. **14.10** «Блеск и нищета Пушкинского дома». Цикл «Исторический альманах». **14.45** «Золушка». Худ. фильм. **16.10** Храм. **16.40** Телеблиц. **16.45** Музыкальный момент. **16.50** Детское ТВ. **17.45** «Хрустальный ключ». Фестиваль музыкальных клипов. **18.10** Большой фестиваль. **18.30, 22.10** Информ ТВ. **18.50** «Вкус к жизни» с Тамарой Максимовой. **19.20** «Чудесный визит». Худ. фильм Марселя Карне (Франция). **21.05** Петербургский ангажемент. **22.25** Телеканал «Не хочешь - на смотри». **23.25** «С Новым годом, Москва!» Худ. фильм.

Польская программа

Программа 1

08 00 Прошу ответить. **08 20** Из Польши. **08 30** Все об огороде. **08 55** Агролиния. **09 30** «Возвращение в будущее». Сериал пр-ва США. **09 55** Программа дня. **10 00** Новости. **10 10** «Зерно». Программа католической редакции. **10 35** Программа для детей и молодежи. **11 35** Квант. **11 55** Что вы на это? **12 00** Тайна оздоровления. **13 00** Новости. **13 10** Страна. **13 35** Телеконцерт пожеланий. **14 05** Животные мира. **14 30** Мультфильмы У. Диснея. **15 15** Европейские встречи. **16 25** Спортивная студия. **17 10** «Билл Гоусби шоу». Сериал пр-ва США. **17 35** Тележурнал. **18 00** Телеэкспресс. **18 25** Телетурнир. **18 55** Тележурнал. **19 05** «День за днем». Сериал пр-ва США. **20 00** Вечеринка. **20 30** Новости. **21 10** «Живете дважды». Фильм пр-ва Англии. **23 10** Турнир танцевальных пар. **00 40** Новости. **00 50** Спортивная суббота. **01 10** «Пища богов». Фильм пр-ва США. **02 35** «Мадо». Фильм пр-ва Франции.

Программа 2

08 00 Панорама. **08 10** Концерт. **08 30** Такие одинокие. **08 50** Уроки языка глухонемых. **09 00** Мультсериал. **09 25** Приветствие. **09 30** Местная программа. **10 30** Тележурнал. **11 00** Жизнь рядом с нами. **11 30** Портрет поляков. **12 00** Час с Ганной Берберой. **13 00** Академия польского кино. **15 00** События недели. **15 35** Ребусы. **16 05** Телетурнир. **16 40** «Фитнесс клуб». Сериал пр-ва Польши. **17 05** Большая игра. **18 00** Сериал пр-ва США. **18 55** Розыгрыш лото. **19 00** Панорама. **19 10** Местная программа. **19 30** Семь дней - мир. **20 05** Телетурнир. **20 35** Сумасшедшие цифры. **21 00** Документальный фильм. **21 30** Музыкально-поэтическая программа. **22 00** Панорама. **22 30** Слово на воскресенье. **22 35** Музыкальный журнал. **23 10** «Игра в кошки-мышки». Триллер пр-ва Англии. **00 00** Концерт. **01 00** Панорама. **01 05** Музыкальный фильм.

Нядзеля, 31 сьнежня

Белорусское телевидение

8.00 Новости-ТВ. **8.15** Семейный канал «Лад». **8.55** «Конон». Мультсериал (США). **2**-я серия. **9.20** Видеоканал «Окно». «Классика дворов». Новогодние мечты. **10.00** Все нормально, мама! Развлекательная программа. **10.30** Туробъектив. Путешествия, встречи, отдых. **10.50** Лучшие хиты MTV. **11.20** Арсенал. Программа для армейцев. «Марсово поле». **11.50** Авто-парк. **12.05** Телеклуб «Гав-гав». **12.20** «Любовью за любовь». Худ.фильм. **13.40** К **40**-летию Белорусского телевидения. Портрет в интерьере. Первый заместитель председателя Национальной государственной телерадиокомпании Виктор Дудко. **14.00** Театр в кресле. Новогодний выпуск. **14.40** Стиль. **15.05** Бездельник. **15.35** Компьютерный полигон. **16.05** «Класс-клуб». Гость программы - певец Михаил Шуфутинский. **16.35** По вашим просьбам. «Ищите женщину». Худ.фильм. **1**-я серия. **17.50** «Нов и К» представляет: «Бархатный сезон». Музыкально-развлекательная программа. **18.20** «Ищите женщину». Худ.фильм. **2**-я серия. **19.35** Колыбельная. **20.00** Панорама. Праздничный выпуск. **21.10** Ток-шоу «Карамболь». **21.40** «Гусарская баллада». Худ.фильм. **23.20** «В Новый год - с надеждой и добром». Праздничная программа. **23.45** Новогоднее поздравление белорусскому народу Президента Республики Беларусь Александра Григорьевича Лукашенко. **0.05** «В Новый год - с надеждой и добром». Продолжение.

ОРТ

6.50 Тираж «Спортлото» **7.00 8.10** Телеканал «Подъём!» **8.00 14.00 17.00** Новости **9.25** Пока все дома **10.00** Утренняя звезда **10.50** Комедия «Три плюс два» **12.30** «Телескоп» Праздничный выпуск **13.25** Смехопанорама **14.20** Иоганн Штраус «Летучая мышь» **15.25** Клуб путешественников **16.15** Новогодний мультфейерверк **17.20** Футбольное обозрение. Итоги года. **17.45** По страницам новогодних передач **18.40 10** минут из «Новогодней ночи на Первом канале» **18.55** Клуб «Белый попугай» **19.45** Спокойной ночи, малыши! **20.00** Время **20.35** Луи де Фюнес в комедии «Разиня» **22.35** «Новогодняя ночь на Первом канале» **22.55** С Новым **1996**-м годом! **23.05** «Новогодняя ночь на Первом канале» **1.45** Комедия «Чокнутые»

Канал «Россия»

7.00, 13.00, 19.00, 21.25 Вести. **7.25** Звезды говорят. **7.30, 11.00, 14.50** Новый год настает. **7.55** Там-там новости. **8.10** Гостиница деда Мазая. **8.25** Ура! Каникулы. «В поисках капитана Гранта». Худ. фильм. **3**-я серия. **9.30** Доброе утро! **10.00** Вести в одиннадцать. **10.15** Русское лото. **11.15** В мире авто- и мотоспорта. **11.45** Аты-баты... **12.15** Звезды мирового экрана. **12.45** Звоните деду Морозу: **299-00-00**. **13.20** «Зимний вечер в Гаграх». Худ. фильм. **15.20** Сам себе режиссер. **16.05** Телекросс. **16.20** Джентльмен-шоу. **17.00** Волшебный мир Диснея. «Чокнутый», «Новые приключения Винни Пуха». **17.55** Новогодняя дискотека «У Ксюши». **19.25** «Кто подставил кролика Роджера?» Худ. фильм (США). **21.35, 23.00** «Волшебный фонарь-**95**». Новогоднее представление. **22.50** С Новым годом! **0.05** «Шумел «Камыш». Ночная развлекательная программа. **1.35** «Карнавальная ночь». Худ. фильм. **2.50** Крис де Бург в программе «Оставайтесь в шляпе».

Санкт-Петербург

8.05 Это ваш день. **8.30** Целительное слово. **9.00** Стиль жизни. **9.15** Мультфильм. **9.40** «Фантазер». Музыкальный фильм. **11.05** Страсти-мордасти. **11.20** Мультфильмы. **11.40** Тинэйджер-шоу. **11.55** Музыка Голливуда. **12.20** Мультфильм. **12.40** «Маленькая миллионерша». Худ. фильм (США). **14.15** Классика-**5**. «**12** звездных мгновений». **14.30** Студия «Вообрази». **15.00** Полосатая музыка. **15.20** Бросайка. **16.20** Экспресс-кино. **16.35** «Мышь в мешке, или Троянский кот». Кошачье музыкальное шоу. **17.00** «Да будут вси едино!» Поздравления представителей религиоз-ных конфессий. **17.15** «Посмотрим». Анонс программ. **17.30** «Парад парадов» поздравляет. **18.30** Информ ТВ. **18.50** «Вкус к жизни» с Тамарой Максимовой. **19.20** Овертайм. **19.35** «Любимые песни». Музыка из кинофильмов. **20.10** «Здравствуй, дедушка Мороз!» Премьера видеофильма. **21.45** Поздравления мэра Санкт-Петербурга. **21.55, 23.05** «Новый год-**96**. Ваше здоровье!» Развлекательная программа. **22.50** С Новым годом! **1.05** Д.Лолобриджида и В.Гассман в худ. фильме «Красивая, но опасная» (Италия). **2.50** «Летучая мышь». Музыкальный фильм. **1**-я и **2**-я серии.

Польская программа

Программа 1

08 00 Программа дня. **08 05** Танцы в старой Польше. **08 25** Тележурнал. **08 55** Программа дня. **09 00** Цветные танцы. **09 30** Телеутро. **10 05** Программа для детей. **10 20** Тележурнал для детей и молодежи. **12 00** Европейские встречи. **13 00** Трансляция из Ватикана. **13 20** Мнение. **14 00** Новости. **14 10** Неделя. **14 40** Мультфильм. **15 15** «Север - Юг». Сериал пр-ва США. **16 20** Концерт. **17 00** Интервью с самим собой. **18 00** Телеэкспресс. **18 20** Стоит посмеяться. **18 50** Сатирическая программа. **19 05** «Доктор Квинн». Сериал пр-ва США. **19 40** Рождество с Римским Папой. **20 00** Вечеринка. **20 30** Новости. **21 00** Новогоднее поздравление Президента Польши. **21 20** «Большой». Комедия пр-ва США. **23 10** Новогодний карнавал. **00 15** Новогодняя балетная программа. **01 59** Тост с первой программой. **01 15** Новогоднее телепредставление. **02 10** «Черный дождь». Фильм пр-ва Франции. **04 10** «Монти Питон». Фильм пр-ва Англии.

Программа 2

08 00 Эхо недели. **08 30** Фильм для глухих. **09 25** Слово на воскресенье. **09 30** Местная программа. **10 30** Приветствие. **10 35** Развлекательная программа. **10 50** Праздничный выпуск футбольного журнала. **11 15** Программа для детей. **12 40** Развлекательная программа. **13 00** «Таинственный блондин в черном ботинке». Комедия пр-ва Франции. **16 30** Телетурнир. **17 05** Приветствие. **17 10** Концерт. **18 00** «Беверли Хилз». Сериал пр-ва США. **18 50** Вторая программа. **19 00** Местная программа. **19 10** Магия Давида Копперфельда. **20 00** Концерт. **20 35** Программа для детей. **21 00** Концерт. **22 00** Панорама. **22 35** Телепредставление. **23 20** Развлекательная программа. **23 55** «Ночи Гарлема». Фильм пр-ва США. **00 55** Приветствие Новому году. **01 10** «Ночи Гарлема». Часть **2**. Фильм пр-ва США. **02 10** Новогодние поздравления. **02 20** Концерт.

ПАВАЖАНЫЯ ГАРАДЗЕНЦЫ!

Гарадзенскі гісторыка-культурны клуб «Паходня» запрашае сяброў клуба, асоб, зацікаўленых у дзейнасьці «Паходні», усіх, каму неабыякавы лёс Бацькаўшчыны, на справаздачны выбарчы **сход клуба «Паходня»,** які адбудзецца ў чацьвер 28 сьнежня а 19-ай гадзіне ў памяшканьні гарадзкога Дома культуры.

Рада ГКК «Паходня».

ЗАПРАШАЕ МАЛАДЗЁЖНЫ ФОТАКЛУБ

26 сьнежня 1995 года ў файе кінатэатра «Гродна» горада над Нёманам а 16-ай гадзіне адбудзецца прэзентацыя новага грамадзкага аб'яднаньня - Гарадзенскага маладзёжнага фотаклуба «МІГ» імя Юрыя Слабажаніна.

У праграме прэзентацыі: адкрыцьцё каляровай фотавыставы, выступленьне сяброў клуба, канцэртная праграма, дэманстрацыя аматарскага кіно, мастацкі фільм «Сеньор Рабінзон» і іншае.

Запрашаем усіх. Уваход вольны.

Віталь НІКАНОВІЧ.

Кінатэатры

Тэлефоны аўтаадказчыкаў:

"УСХОД"	- 47-81-29
"ГРОДНА"	- 45-28-12
"ІМЯ ПУШКІНА"	- 2-22-44
"КОСМАС"	- 44-01-61
"ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА"	- 45-29-08
"КАСТРЫЧНІК"	- 2-20-74

СЬВЯТЛО ЖАНОЧАЕ ПЯШЧОТЫ

Нядаўна ў Гарадзенскім абласным навукова-метадычным цэнтры народнай творчасьці адчынілася выстава малюнкаў Валянціны Муліцы.

Валянціна працуе кіраўніком дзіцячага лялечнага тэатра ў гарадзенскім Палацы хімікаў. Яна, ураджэнка Расеі, у мінулым годзе выдала ўласны зборнік вершаў «Споведзь душы». А зараз прэзентуе свае графічныя працы. Некалі ў дзяцінстве яна захаплялася маляваньнем, і вось ужо ў сталым узросьце зноўку вярнулася да гэтага занятку.

Малюнкі Валянціны Муліцы ўражваюць сваёй цеплынёй і непасрэднасьцю, адлюстроўваюць патаемныя і вельмі згарманізаваныя перажываньні чульлівай жанчыны. Безумоўна, у ейных працах адчуваецца ўплыў графіка Алеся Аўчыньнікава, які, дарэчы, і зладзіў гэтую выставу.

Людвік САРОКА.

НАПАД НА СУПРАЦОЎНІКА КДБ

Як стала вядома з крыніц, блізкіх да Міністэрства Унутраных Справаў, 17 сьнежня а 4-й гадзіне раніцы паблізу сталічнага мікрараёну Серабранка групай невядомых асоб быў зьдзейсьнены разбойны напад на супрацоўніка цэнтральнага апарату Камітэта Дзяржаўнай Бясьпекі.

У выніку нападу, супрацоўнік быў па-зьверску зьбіты. У яго скралі табельны пісталет з васьмю патронамі. Пацярпелы зьмешчаны ў гарадзкую бальніцу. Зараз падразьдзяленьнямі КДБ ва ўзаемадзеяньні з міліцыяй праводзіцца шырокамаштабная аперацыя па адшукваньню злачынцаў.

У той самы час, па неафіцыйных зьвестках, у камітэце КДБ высьвятляюць матывы зьяўленьня свайго супрацоўніка ў такі раньні час на вуліцы горада, і акалічнасьці знаходжаньня пры ім асабістай зброі, якую дазваляецца мець пры сабе па-за службай толькі з дазволу вышэй стаячага начальства, пры выкананьні сьпецыфічных заданьняў.

КРЫМІНАЛЬНАЯ ХРОНІКА

АДКУЛЬ «МАСЬЛЯЧКІ»?

Два жаўнеры з Лідзкага Паўднёвага гарадка затрыманы з 96 патронамі да пісталета Макарава. Куды яны несьлі «масьлячкі» - даведацца наўрад ці ўдасца. А вось адкуль - дык тут магчымасьці ў сьледзтва значна большыя.

ПАДРАБЛЯЮЦЬ І «ВАДКІ ДОЛАР»

У Лідзе, у кватэры спадара Гудзіка па вуліцы Чапаева знойдзена 240 бутэлек падробленай гарэлкі. Відавочна, што падрабляць «вадкі долар» лягчэй, чым папяровы. Хібы на партрэце Франкліна з кожнай выпітай чаркай заўважаюцца ўсё меней.

ЧУЖЫХ У ЛІДЗЕ НЯ ЛЮБЯЦЬ

Жыхар горада Цьвер сп.Сяльчук трапіў у Лідзкую бальніцу са зламанай рабрынай і праколатым жыватом. Матывы такой негасьціннасьці высьвятляе сьледзтва.

Зьміцер СЬВІСТУНОВІЧ.

ЦЕМРА - СЯБРА АЎТАЗЛОДЗЕЯЎ

Усяго паўтары гадзіны ўвечары заставаўся без нагляду мікрааўтобус «Мэрсэдэс», які належыць адміністрацыі гарадзенскага парка 40 год ВЛКСМ. Можна толькі зьдзіўляцца нахабнасьці злодзея, улічваючы, што аўтобус стаяў ля адміністрацыйнага будынку парка. Нават гэта ня стала для злачынцы перашкодай, і зламысьнік скраў лабавое шкло і два колы. Праўда, хутка злодзей быў затрыманы. Як высьветлілася, крадзёж учыніў таксіст мясцовага малога прадпрыемства. Узбуджана крымінальная справа.

А ў Лідзе ў начны час без двух колаў засталіся «Жыгулі», якія неабачліва пакінуў ля дома па вуліцы Касманаўтаў жыхар Вільні.

А.ЛЯХ.

У МВД СТВАРАЕЦЦА СЛУЖБА ЎЛАСНАЙ БЯСЬПЕКІ

Як стала вядома, у МУС ствараецца новае падразьдзяленьне - служба ўласнай бясьпекі. Галоўнай задачай гэтай службы будзе барацьба з карупцыяй у сістэме МУС. Новае антыкарупцыйнае падразьдзяленьне камплектуецца ў асноўным з супрацоўнікаў камітэту дзяржбясьпекі. Узначаліў службу бясьпекі былы начальнік аднаго з аддзелаў Упраўленьня КДБ па Менску і Менскай вобласьці.

СІМ

САМЫ СПАРТЫЎНЫ ГОРАД БЕЛАРУСІ

Пагартайце старонкі «Пагоні» ці любой іншай беларускай газеты, якая хоць крыху піша пра спорт, і вы ўпэўніцеся, што Горадня - самы спартыўны горад Беларусі.

Возьмем, дапрыкладу, спартыўныя вынікі апошніх 6 месяцаў года. На рахунку гарадзенцаў Эдуарда Хямяляйнена, Уладзіміра Дуброўшчыка і Ігара Астапковіча тры «срэбры» чэмпіянату сьвету па лёгкай атлетыцы. Каманда барцоў грэка-рымскага стылю ўпэўнена перамагае ў Кубку Беларусі. Увесь сезон стабільна адными з лепшых у зборных краіны былі стралкі Ірына Шылава, Канстанцін Лукашык і Людміла Барэйша, гімнасты Іван Паўлоўскі, Сьвятлана Тарасевіч і Таццяна Жарганава, веласіпедыст Сяргей Кот, лёгкаатлеты Ірына Ятчанка, Алена Мазоўка, Галіна Барук, Таццяна Храмава, Дзьміты Ганчарук.

Нядрэнна ідуць справы і ў гульнёвых відах спорту. Валейбалісты «Камунальніка» выйгралі Кубак краіны, пераадолелі адборачны этап Кубка Кубкаў і ў Новым годзе будуць адным з двух беларускіх клубаў, якія працягваюць барацьбу ў Эўракубках. Другім, натуральна, таксама будзе наш клуб. У лютым хакеісткі «Рытма» прымаюць у Горадні Кубак Эўрапейскіх чэмпіёнаў (група «Б»).

Адзіным беларускім клубам, які прадстаўляў краіну ў баскетбольных Эўракубках быў наш «Гродна-93». Няхай удзел і скончыўся на першай стадыі, але ж каштоўны досьвед у будучым спатрэбіцца! Тым больш, што нашая каманда зьяўляецца прэтэндэнтам нумар адзін на чэмпіёнства у сёлетнім чэмпіянаце краіны. А гэта азначае, што ў наступным годзе ёсьць шанц паспрабаваць сябе ў Кубку эўрапейскіх чэмпіёнаў.

Надае аптымізму і гульня хакеістаў «Нёмана» - лідараў першынства Усходне-Эўрапейскай хакейнай лігі, баскетбалістак Горадні, якія змагаюцца за прызавыя месцы чэмпіянату. І нават гарадзенскі футбол, які часта расчароўваў нас у гэтым годзе, мае добры патэнцыял - у футбольных школах вобласьці падрастае добрая плеяда здольных юнакоў.

Ня дзіўна, што кандыдатамі на паездку ў алімпійскую Атланту зьяўляюцца больш за 20 гарадзенскіх спарцмэнаў, сярод якіх, вядома ж, і сам Аляксандр Курловіч. З ім, а таксама з іншымі нашымі алімпійскімі надзеямі вы будзеце рэгулярна сустракацца на старонках «Пагоні» у Новым годзе. А пакуль жадаем усім нашым «зоркам» і «зорачкам» зьвязць у 1996 годзе яшчэ ярчэй і часьцей радаваць нас перамогамі.

Вітаўт РУДНІК.

АД СОРАСАЎСКІХ ШЧАДРОТАЎ

Падведзены вынікі конкурсу на атрыманьне грантаў Фонду Сораса настаўнікамі сярэдняй школы, праведзенага Міжнароднай Сорасаўскай Праграмай адукацыі ў галіне дакладных навук. Да ўдзелу ў конкурсе былі прыцягнуты настаўнікі, чые вучні сталі пераможцамі ці выйшлі ў фінал Першай Сорасаўскай алімпіяды школьнікаў.

Пашчасьціла лідзянам. Дзьве тысячы студэнтаў з 26 ВНУ Беларусі шляхам анкетаваньня вылучылі на «гранты сорасаўскага настаўніка» выкладчыцу хіміі Марыю Багуцкую і настаўніцу біялогіі Таццяну Чарамісіну - абедзьве з сярэдняй школы N 1 горада Ліды.

Язэп ГАСЬЦІЛОВІЧ.

СКАЎТЫ ШАНУЮЦЬ ГІСТАРЫЧНУЮ ПАМЯЦЬ

Днямі Маладэчанская харугва аб'яднаньня беларускіх скаўтаў устанавіла крыж на могілках невялікай вёсачкі Плябань дзеля ўшанаваньня памяці паўстанцаў 1863 года. На могілках стаіць гранітны куб, на якім была шыльда з імёнамі паплечнікаў Кастуся Каліноўскага: Юльяна Бакашанскага, Рафала Малішэўскага, Людвіка Яманта, Леапольда Банькоўскага. Але паколькі шыльда была з каляровага сплаву, то яе скралі, пра што ўжо паведамляла «Пагоня».

Ва ўстаноўцы крыжа ўдзельнічалі скаўты з Менска і Вілейкі, а таксама супрацоўнікі газеты «Раніца». Да прысутных былі данесены словы праўды пра паўстаньне. Памяць змагароў за Беларусь была ўшанавана хвілінай маўчаньня. Асьвяціў крыж сьвятар з Краснага.

ТЫДЗЕНЬ РОДНАГА СЛОВА

У Воранаўскай адзінаццацігодцы прайшоў тыдзень беларускай мовы і літаратуры. Актыўнасьць праявілі вучні ўсіх узростаў. Пяцікласьнікі правялі конкурс інсцэніраваных казак, шасьцікласьнікі наладзілі завочнае падарожжа «Скарбы роднага краю», сямікласьнікі сустрэліся на «Вячорках», а васьмікласьнікі правялі віктарыну «Многаму ім у жыцьці абавязаны», прысьвечаную беларускім паэтам і пісьменьнікам, якія не вярнуліся з вайны. Імпрэзу «Хіба на вечар той можна забыцца» правялі будучыя выпускнікі. Добра, што ў школе цэлы тыдзень панавала роднае слова. Яшчэ лепш было б, калі б яно панавала тут круглы год.

Яраслаў ГРЫНЬКЕВІЧ.

ПАРАДЫ НА КОЖНЫ ДЗЕНЬ

КАЛІ БАЛІЦЬ ГАЛАВА

Дрэнны настрой, баліць галава, ды яшчэ паветра навокал такое, што зьмяшчае ў сабе, як гавораць эколагі, «усю табліцу Мендзялеева плюс адкіды суседняга завода».

У першую чаргу, як пісаў Авіцэнна, такога чалавека «Лечаць спакоем, адпачынкам і сном. Хвораму даюць паесьці якую-небудзь вяжучую і кіслую ежу з накрышаным у яе хлебам».

Калі стаміліся вочы - паглядзіце на зялёны колер. Ён аказвае заспакаяльнае дзеяньне і на зрокавыя аналізатары, і ўвогуле на нервовую сістэму. Гэта выкарыстоўваюць і дызайнеры, гэта ведаюць і гігіеністы. Ужо даўно высьветлена, што школьная дошка павінна мець ясна-зялёны колер і пісаць на ёй залаціста-жоўтай крэйдай. А лепш ідзіце на прыроду, у лес.

Ня раім вам ужываць таблеткі, ды і не заўсёды яны ёсьць пад рукой, і каштуюць зараз не капейкі. Існуе нямала старых, праверaных гадамі і вопытам спосабаў палепшыць стан. Вось некалькі з іх.

** Сок сьвежай бульбы на 1/4 шклянкі п'юць пры сістэматычным галоўным болі.*

** Сьвежы сок чорных парэчак піць на 1/4 шклянкі 3 разы ў дзень, калі моцна баліць галава.*

** У народнай медыцыне выкарыстоўваюць ягады палявых трускавак, або звычайных брусьніц, ці сок каліны.*

** Нядрэнна зрабіць заварку гарбаты (зялёнай або чорнай), дадаць крыху мяты і выпіць шклянку такой гарбаты! Праз хвілін 10-15 галоўны боль сьціхне.*

** Да хворага месца прыкласьці ліст капусты, або некалькі вымытых лістоў бэзу.*

** Сьвежую шкурку цытрыны (дыяметрам 2-3 см) ачысьціць ад белай мякаці, прыціснуць да скроні мокрым бокам і патрымаць некаторы час. Калі зробіцца чырвоная пляма, памазаць вазелінам.*

** Ёсьць і такі спосаб утаймаваньня галоўнага болю, як лёгкае змочваньне скроней, а таксама скуры пад пераносьсем living рознымі фруктовымі эсэнцыямі, або раздражняючымі мазямі (бальзамам «Залатая зарка»).*

Калі нічога гэтага няма, падыдзе звычайная радыска, цыбуля, ці долька часнаку. Зрэзам трэба пацерці тыя ж месцы. Эфект будзе аднолькавы.

** Гарчычнікі (нацёрты на цёрцы хрэн ці рэдзька) накладваюць паміж лапаткамі або ў акольцы патыліцы (ніжэй валасістай часткі галавы), на вобласьць ікраножных мышц.*

** Галоўны боль нярэдка праходзіць пасьля ня надта гарачых або кантрасных нажных і ручных ваннаў.*

** Ва ўсе часы шырока выкарыстоўвалі пры галаўным болі шапачкі, розныя павязкі і жгуты, якія мякка абдымалі галаву, ці зьлёгку сьціскалі яе.*

Можна выкарыстаць палоску з мяккай ваўнянай тканіны шырынёй 7-8 см, якая ахоплівае галаву (ня надта туга) так, каб сьпераду яна прыкрывала брыві і скуру над пераносьсем, а ззаду праходзіла пад патылічным бугром.

** Калі пасьля сьвятаў на другі дзень баліць галава, непакоіць непрыемныя адчуваньні ў страўніку, то дастаткова наліць 20 кропель мятнага сьпірту ў шклянку халоднай вады і адразу выпіць. Вынікі выпіўкі пройдуць за некалькі хвілін, але лепш менеі піць і здаровым быць.*

ІВАН ДЗЯДОК.

Наступны нумар "Пагоні" выйдзе 5 студзеня.

ПАГОНЯ

Рэдактар МІКОЛА МАРКЕВІЧ

Заснавальнік: культурна-асьветніцкі фонд "БАЦЬКАЎШЧЫНА"

Адрас рэдакцыі: 230023, г.Горадня, вул.Дамініканская, 1.

Тэлефоны: (0152) 45-29-96, 45-41-83

E-mail: dimos@pagonia.belpak.grodno.by

FREESPACE BBS 0152-453-714

Газета выдаецца па пятніцах 4 разы на месяц.

Пры перадруку спасылка абавязкова.

Індэкс 63124.

Гарадзенская абласная ўзбуйненая друкарня: 230003, г.Горадня, вул. Паліграфістаў, 4.

Заказ 5341 Рэгістрацыйны нумар 465

Наклад 10252 паасобнікаў.

Нумар падпісаны да друку у 16.00, 21.12.95